

AKuFF Hírmondó

Arbeitskreis ungarndeutscher Familienforscher
Magyarországi Németek Családfakutató Egyesülete
German Family Tree Researchers' Society in Hungary

VI. évfolyam, 20. szám

2010. március 20.

Tartalom

Az elnök előszava	2
Franziska Milbich-Münzer:	
A Budai hegységbe kivándoroltak – A fekete erdeiek	3
Ercsey Dániel: Lehetnek-e segédtudományai egy segédtudománynak?	12
Bécsi Judit: A családfakutató érdekes pszichológiai útja	16
A német nemzetiség kitelepítése - Összeállította: Wéber György	19
Uwe Detemple: Az irodalmi Nobel-díjas Herta Müller ősei	30
Új könyvek a könyvtárunkban /	
Neue Bücher in unserer Bibliothek	46
Új tagjaink/ Neue Mitglieder	47
Utódaink	48

Honlapunk/ Unsere Homepage

www.akuff.org

Az elnök előszava

Ki tudja, lehet, hogy elnökként ez az utolsó előszavam... Március 20-án elnökségi választás lesz, remélem, a kedves tagjaink aktiválják magukat. Szükségünk van elkötelezett emberekre úgy az elnökségben, mint a tagságban,. Egy megújulás nem jönne rosszul..

Ez az év egy örömteli évfordulót hoz magával. Novemberben lesz tíz éve annak, hogy lelkes családfakutatók ezt az egyesületet, az AKuFF-ot életre hívták. Szeretnénk ezt a jubileumot méltó módon megünnepelni, egy olyan találkozóval, ami egyben egy igazán tudományos konferencia lesz. Szeretnénk meghívni előadóként több szakembert és az egész eseménynek nagy nyilvánosságot adni. Kérem, jelezzék, ha van ötletük, ki tartson ezen a gyűlésen előadást.

2010-ben csak három találkozót rendezünk, a szokásos taggyűlést, egy koraőszi találkozót és – nagyjából az alakuló ülés évfordulós napján – a konferenciát. Nem csak azért, mert a nagy gyűlésre spórolni szeretnénk, hanem azért is, mert ezáltal remélünk nagyobb részvételt. És, még ami fontos, elnökként sokkal kevesebb időm van, és mivel még nem tudom, hogy elnök maradok-e, és ha igen, kik lesznek az elnökségben a munkatársaim, így legyen ez az év egy próbaidő az új vezetésnek, hogy a teljesítőképességét tesztelhesük.

Nagy öröm, hogy a Hírmondó e száma ilyen vastag és gazdag tartalmú. Köszönöm a tagjainknak, és igazán megtisztelő számunkra, hogy németországi kutatótársaink tanulmányaikat nálunk publikálták. Legyen ez a lap minta a jövőben megjelenők számára.

Ezúton kívánok az AKuFF minden tagjának és barátjának eredményes kutatóévet!

Dr. Pencz Kornél

Amennyiben adója 1%-ával szeretné az egyesületet támogatni,
kérjük, az alábbi adószámot tüntesse fel nyilatkozatán.

Köszönjük!

18360062-1-03

Franziska Milbich-Münzer: A Budai hegységbe kivándoroltak – A fekete erdeiek

Talán már csodálkoztak, hogy régóta nem hallattam magamról. De jó munkához idő kell vagy néha különleges alkalomra van szükség, hogy a származáskutatás nehézségein túllépjünk. Engedjenek meg egy kis kitérőt! 2008 novemberében az AKuFF-tag és a találkozó helyi szervezője **Elisch** Jánosné, Erzsébet meghívására *Solymáron* jártam. Több mint 14 év után látogattam el édesapám szülőfalujába, sok minden megváltozott ez idő alatt. A település szép fekvése és *Budapest* közelsége miatt igen népszerű lakóhely. Nagyon meghatódtam **Elisch** Erzsébet és János vendégszeretetétől és a találkozó tökéletes szervezésétől. Végre megismerhettem az ugyancsak AKuFF-tag **Feketéné Ziegler** Ágotát, akinek a segítségével soha nem lett volna ilyen sikeres *Pilisvörösvár* családkönyve.

Solymár betelepítéséről tartottam előadást, nem egyszerű a téma, mert ismereteim szerint az első 100 év anyakönyvei hiányoznak. Erzsi befogta az egész családját, mindkét fia tevékenyen segített, beszerezték minden szükséges kelléket és segítettek a program lebonyolításában. Így első este egy hatalmas solymári tömeg és a regionális televízió, valamint sajtó jelenlétében beszélhettem azokról a családokról, akik ezt a községet betelepítették. A hallgatóság számára sok új információval szolgáltam, elsősorban azzal, mert elmondtam, hogy sok frank telepes érkezett ide és hogy sokkal kevesebb Fekete erdőből származó élt itt, mint ahogy a szájhagyomány alapján gondolnánk. Egy idős asszony megkérdezte, hogy hány évre van szükségem az OFB *Solymár* elkészítéséhez. Kb. 10 évet adott még nekem, mert azt még megéri.

A következő nap aztán megismertem az AKuFF elnökét, Dr. **Pencz** Kornélt, feleségét **Amrein** Ilonát és kislányukat, névrokonomat Franziskát. Itt is tartottam egy előadást, népi képp rövidített változatot, egyébként mindkét nap magyarra le is fordították az előadásaimat. Egy igen szép kiegészítő program (templomlátogatás és tájház) és egy finom ebéd a szomszédos Pilisszentivánon tették teljessé ezt a harmonikus napot. **Elisch** Erzsébet és **Cservényiné Marlok** Magdolna, solymári tanárnő csodaszép népviseletükkel tették tökéletessé az összbemutatót.

Hazaérkezvén egyre jobban belemélyedtem a *Nagykovácsi* adatok feltérképezésébe, melyeket korábban lazábban és csak *Solymárhoz* és

*Pilisvörösvár*hoz kapcsolódóan gyűjtöttem ki. Ez a település különösen a belső migráció miatt tarthat érdeklődésre számot, **Pencz** Kornél családja is itt telepedett le elsődlegesen. *Solymáron* és *Nagykovácsiban* még az is közös, hogy török idők óta a kálvinista **Vattay** grófok birtokában voltak.

Mint ahogy az lenni szokott, másodjára kicsit másképp tekintünk a dolgokra. Megtaláltam **Elisch** János családját 1741-1746 közötti születési bejegyzésekkel *Nagykovácsiban*. A lélekösszeírás szerint legalább 1747-ig itt élt a család és 1769-től *Solymáron*. De ezenkívül még egy ismerős nevet fedeztem fel, Andreas **Mahler**ét, Ursula nevű feleségével és Johanna és Katharina nevű gyermekeivel megtalálható a *solymári* lélekösszeírásban. Kétszer tűnt fel nekem *Piliscsabán* tanúként, és most szintűgy *Nagykovácsiban*. Hacker „Auswanderungen aus dem südöstlichen Schwarzwald zwischen Hochrhein, Baar und Kinzig insbesondere nach Südosteuropa im 17. und 18. Jahrhundert“ (HaSöS) c. könyvét átlapozva találtam egy Andreas **Mahler**t, aki *Untermettingen*ből 1741-ben költözött Magyarországra. Ez a település, ma *Ühlingen-Birkendorf* része, a Steinatalban kb. 500-700 méter magasan fekszik. *Solymárról* szinte semmilyen származási helyre vonatkozó adat nincs, de a kevés közül egy Johann **Lieber**é és Katharina **Albicker**é az *Endermettingen*hez tartozó *Löhningen/Tal*. Ennek okáról sokat tanakodtam. Számomra a fő ok a kálvinista földesurakban keresendő. A telepések toborzása ebben az esetben nemigen tetszhetett a szigorú valláspolitikájáról ismert osztrák uralkodóháznak, annál is inkább, hogy **Vattay** 1704-ben a magyar felkelők oldalán állt. De szemmel láthatólag a fálvai számára talált egy praktikus megoldást. Befogadta az osztrák hadsereggel Belgrád 1690-es eleste után visszaáramló szerbeket és horvátokat, földet adott nekik és letelepedési lehetőséget. *Solymár* vonatkozásában találtam egy utalást egy katonai táborról, még mielőtt német telepések jelentek volna meg itt. A más településekkel való lakosságmozgáson is megdöbbentem. Mi van a mögött az állítás mögött, hogy *Nagykovácsit* a *Pilisvörösvárról* áttelepültek alapították? Nagy valószínűséggel elégedetlen emberek és az okok olyan sokrétűek, mint maguk az emberek. Tehát a kálvinista földesúr szemével kellett körülnézнем, aki a birtokait nemcsak az állattenyésztéssel foglalkozó szerbekkel és horvátokkal népesítette be, hanem parasztokkal is, hogy a földeket műveljék meg. Nagy volt a konkurencia, különböző szerzetesrendek, melyek a birodalomban is képviseltetve voltak, a nagy magyar nemesi családok és mondjuk ki nyíltan, a császári család kedvezményezettjei próbálták az új telepéseket megszerezni. A Magyar Országos Levéltárban megtalálható a Vattay család archívuma, minden

bizonytal nagyon fontos feladat lenne ezen iratokat átnézni, de ez inkább – több okból is – történelmi feladat. Az a véleményem, hogy Vattay Pál nagyon ravasz volt, de nem állítom, hogy tisztességtelen játszmát folytatott volna. Volt egy aduja, a csodálatosan fekvő falvai a Budai hegységben. Talán a fekete erdeiekre is jó benyomással volt ez, a dombok lágy vonulata, a Duna közelsége, feltehetőleg nem tűnt olyan idegennek. A fekete erdeiek kivándorlásának egy okát megtaláljuk Dr. Rüdiger **Krüger**nek /Élet és túlélés a Fekete erdőben/ ebben a mondatában: „A mobilitás a fekete erdei embereknek nem alapvető jellemvonása, de e tény ellenére a szükség törvényt bont, a fekete erdeiek számára évszázadokig az idegenbe menés jelentette a kiutat egy olyan létezésből, mely az éhenhaláshoz sok volt, a megélhetéshez viszont kevés.”

A hiányos források ellenére találtam két ugyanazon egyházközségből származó családot *Solymáron*. Igen kíváncsi lettem, mert az *Untermettingen*ből származó széles területen elterjedt **Hasenfratz** család, már 1693-ban először *Pilisvörösváron*, majd *Száron* telepedett le. Az volt a következő lépés, hogy az *untermettingeni* anyakönyveket leellenőrizzem, hogy az adataimat ki tudjam egészíteni. Bár mindkét név kihalt már *Solymáron*, szerettem volna, ha találok valamit a fekete erdeiekről. A már korán kivándorolt **Hasenfratz** családdal kapcsolatban nem sikerült újabb születési vagy házassági adatokat találnom, mivel az anyakönyvek ugyan már 1688-ban, a keresztelési bejegyzések 1689-ben kezdődnek, egy további lyukat jelent, hogy a házassági és halálozási adatok 1701-1729. júniusa között hiányoznak. Miután a születéseket és a házasságkötéseket átnéztem, micsoda meglepetés ért a halálozásoknál! Alig hittem a szememnek, a pap 1736-tól kivándorlók három nagy csoportját jegyezte fel, mint a plébániájáról való lélekszámcsökkenést. Ilyen nagyméretű, Magyarországra való kivándorlással még nem találkoztam eddig. Az *untermettingeni* plébánia bejegyzései a következő településeket és pusztákat foglalja magába: *Untermettingen*, *Obermettingen*, *Endermettingen*, mely a következő településekkel azonos: *Hofwies*, *Löhningen/Löhlingen*, *Muhren*, *Rassbach*, *Scheuren*, *Vallis/Tal* így szerepel az anyakönyvben. De az igazi megdöbbenés csak ezután jött, amikor is több kivándorlót megtaláltam a feljegyzéseim között. Következzenek az anyakönyvi bejegyzések, majd pedig azok a személyek, akiket kutatótársak segítségével feldolgoztam. Végezetül 66 személyről írt a plébános, akik kivándoroltak. Ezek a kivándorlók szerepelnek a halotti anyakönyvekben:

1736. szeptember 17. in hungariam emigraeres sequentes

Johann **Geng** felesége Maria **Aichkorn**

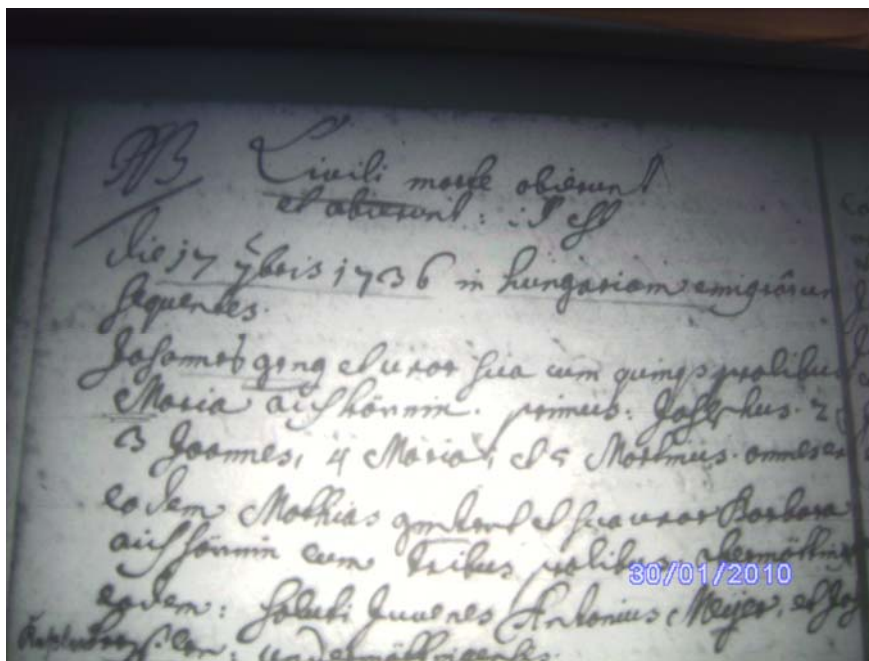
Gyerekek

Josef, NN (A név nem olvasható a behajlított belső oldal miatt), Johann, Maria, Martin

Mathias **Gintert** felesége Barbara **Aichkorn** Obermettingenből

Nőtlen ifjak Anton **Meyer**, Josef **Kessler** Rassbachból

Ursula **Reiser** özvegy lánya Magdalena **Jäger** Hofwiesből

1737. március 4. személyek

Thomas **Kessler** felesége Magdalena **Alletag**

gyerekek

Anna, Maria, Katharina

Johann **Gißi** felesége Johanna **Erni**

gyerekek

Maria, Anna, Johann, Esther, Anton + NN esetleg Katharina (A név nem látható a behajlított belső oldal miatt)

Josef **Meyer** felesége Katharina **Flüger**

gyerekek

Maria, Martin, Magdalena, NN (A név nem olvasható a behajlított belső oldal miatt)

Basilius **Mahler** felesége Maria **Schwarz**

gyerekük: Veronica

Barbara **Schwarz**

Konrad **GiBi** felesége Eva **Schmidler**

gyerekek: Mathias, Josef

Magdalena **Kessler**, fia Michael

Georg **GiBi** felesége Anna **Hermann**

Georg **Ginter** felesége Maria **Binkert**

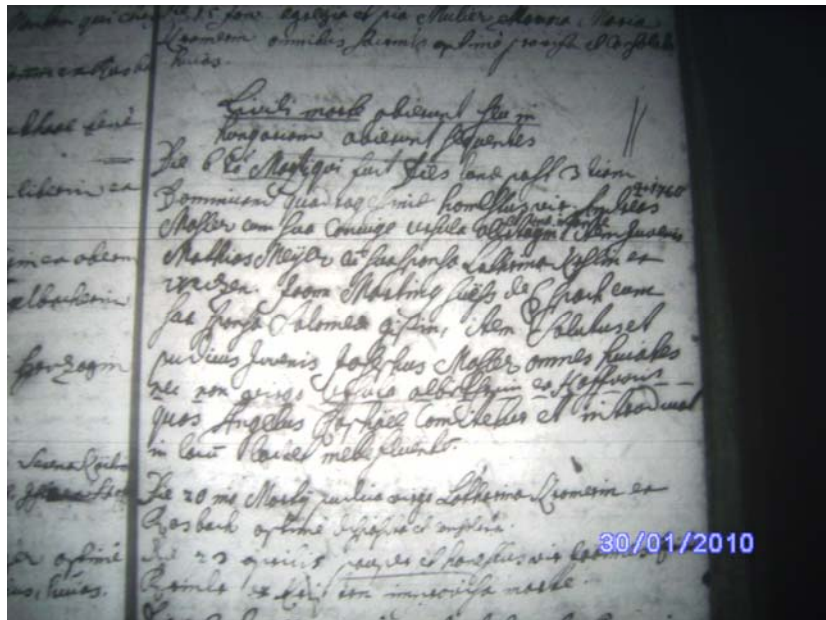
gyerekek: Jakob, Mechthild, Katharina, Anna, Agatha

Juvenis Johann **Gintert** omnes *Obermötting*

Bernhard **Albicker** felesége Maria **Ofterdinger Muhren**

Gyerekek: Salome, Johann, Mathias, Bernhard, Johann, Josef, Anton,

Ambrosius, Maria, Magdalena

Civili mortua abierunt in hungariam abierunt sequentes

1740. március 6.

Andreas **Mahler** felesége Ursula **Alletag**

Mathias **Meyer** menyasszonya Katharina **Köhlin** ex *Weizen*

Johann Martin **Süß** *Eschbachból* (megjegyzés, ma *Waldshut-Tiengen* része)

menyasszonya Salome **Gißi**, item solutes et pudices pudicus juvenis Josef

Mahler, et nec non virgo Ursula **Albicker** ex *Hofwies*

Geng, Johann, a kivándorlók Johann **Geng** és Maria **Aichkorn** fia

*1723.04.15. *Muhren* keresztszülők: Josef **Kromer** + Maria **Ofterdinger**

szüleivel 1736.09.17. előtt vándorolt ki

I. oo 1746 előtt

NN Magdalena* kb. 1730.01.29. + 1763.01.29. *Etyek* (forrás Günter Nuss)

II. oo 1763.08.29. *Etyek*

NN (**Tutika**), Anna Maria

Süß, Johann Martin *kb. 1712 +1745.12.09. *Nagykovácsi*

Eschbachból (ma *Waldshut-Tiengen*)

I. oo 1740 után, hely ismeretlen

Gisi, Salome *1715.12.30. *Untermettingen*

+1767.04.05. *Pilisszentiván*

Adam **Gisi** + Maria **Weiler** lánya *Untermettingen*

1. Nikolaus *1743.04.28. *Nagykovácsi*

2. Martin *1746.03.02. *Nagykovácsi*

II. oo 1749.08.19. *Nagykovácsi*

Lichert, Adam

III. oo 1760.01.27. *Pilisszentiván* (forrás OFB Pvriv)

Ostheimer, Adam

Mahler, Andreas *1708.05.03. *Endermettingen*

+ 1759.11.12. *Leányvár* (forrás Martin **Schuster**)

I. oo 1737.02.17. *Endermettingen*

Geng, Ursula virgo (a születéseknél Ursula **Alletag**)

1. Demetrius *1738.05.28. *Endermettingen*

2. Johanna *1740.05.10. *Endermettingen*

3. Katharina *kb. 1743 feltehetőleg *Solymár*

II. oo NN, Katharina

4. Anna Maria *kb. 1747

5. Katharina *kb. 1749

6. Michael *kb. 1753

Mahler (Maller), Josef

*1720.06.08. *Endermettingen* Johann **Mahler** + Ursula **Erni** fia

oo 1747.01.24. *Nagykovácsi* Tanúk Josef **Geiselhard** +Andreas **Mahler**

Mersch, Susanna * 1727

1. Maria Magdalena * 1762.06.16. *Nagykovácsi*

2. Michael * 1767.09.28. *Nagykovácsi*

Liber, Johann * 1714.11.15. feltehetőleg Georg **Liber** + Anna **Beringer** fia

oo 1746.01.16. *Endermettingen*

Albicker, Katharina Hans Georg **Albicker** lánya

1. Christina *1744.06.01. *Löhningen* törvénytelen

2. Ignaz *kb. 1746

3. Johann *kb. 1751

Albicker, Johann Georg *1712.03.12. *Endermettingen* +1759.08.13.

Nagykovácsi

Johann **Albicker** + Maria **Bernauer** fia

I. oo 1737.01.27. *Endermettingen*

Hasenfratz, Mechthild *1712.09.07. *Rassbach* Johann **Hasenfratz** + Ursula
fia

1. Elisabeth *1738.09.03. *Nagykovácsi*

2. Maria *1740.12.09. *Nagykovácsi*

3. Johann Georg *1742.09.10. *Nagykovácsi*

4. Elisabeth *kb. 1745

II. oo 1759.11.27. *Nagykovácsi*

Oxenmayer, Johann

Mayer, Josef *kb. 1683

I. oo 1720 előtt

Albicker, Fides

1. Martin *1720.11.10. *Untermettingen* oo 1752.01.27. *Nagykovácsi* Barbara
Hiller

2. Magdalena 1723.04.15. *Untermettingen*

II. oo 1733.06.14. *Untermettingen*

Flüger, Katharina * kb. 1697 *Birkendorf* +1762.05.09. *Nagykovácsi*
3. Johann *1734.12.13. *Untermettingen*
4. Anna *1739.02.23. *Nagykovácsi*

Albicker, Bernhard *1695.09.18. *Endermettingen* Thebus **Albicker** + Ursula
Malzacker fia

oo 1717 előtt

Ofterdinger, Maria

1. Nikolaus Melchior * 1717.06.20. *Scheuren*
2. Salome *1718.10.09. *Untermettingen*
oo 1740.02.04. *Nagykovácsi* Ignaz **Weber** * kb. 1719
3. Johann * 1719.11.16. *Muhren* oo NN, Theresia 1748-as lakóhely *Budajenő*
4. Maria * 1720.10.02. *Muhren*
5. Maria * 1723.06.01. *Untermettingen*
6. Mathias * 1724.04.07. *Untermettingen*
7. Josef *1725.06.22. *Untermettingen*
8. Magdalena *1726.02.15. *Untermettingen*
9. Bernhard *1728.05.20. *Untermettingen* 1747-ben szolga *Torbágyon* oo
1767.03.02. Etyek **Gruk**, Brigitta (forrás Günter **Nuss**)
10. Martin *1730.06.24. *Untermettingen* 11747-ben szolga *Torbágyon*
11. Anton Eremita *1733.01.27. *Untermettingen Scheuren*
12. Ambrosius *1735.04.09. *Untermettingen* anyakönyvi bejegyzés -
kivándorlás 1738

Geng, Katharina * 1719.11.18. *Löfling* + 1752. május előtt Johann **Geng** +
Anna **Lieber** lánya

1743.01.07-én Andreas **Mahler**rel Magyarországra megy

I. oo 1744.07.06. *Nagykovácsi* Tanúk Simon **Rieger** + Adam **Koch**.

Prettner, Georg +1746.03.31. *Nagykovácsi*

II. oo 1746.08.07. *Nagykovácsi* Tanúk: Simon **Rieger** + Josef **Frank**

Schuck, Johann Michael

Ezek a kivándorlók megtalálhatók Hackernél HaSöS, mivel úgy tűnik, hogy *St. Blasien* minden kivándorlási kérelmet engedélyezett. Az egyes személyek mellett a pénzüsszegeket is feltünteti, melyek nem éppen jelentéktelenek. Egy ellentmondás feltűnt Andreas **Mahler**rel kapcsolatban, egyszer a fél ház eladása (210 fl) feleségével, Ursula **Genggel** 1741.02.17-én és

Johann nevű gyerekük. Amikor az anyakönyveket átnéztem, csak egy Andreas **Mahler**t találtam és tényleg a virgo Ursula **Genggel** való házasságkötését, a gyerekek születésénél mindig Ursula **Alletagnak** hívják, Johann viszont Johanna. Több magyarázatot is el tudok képzelni, mi családfakutatók gyakran tapasztalunk hasonlót. A felsorolt, velük utazó ifjú Andreas **Mahler** unokaöccse, Johann nevű testvérének a fia. A következő meglepő Hacker-bejegyzés Andreas **Mahler** visszautazása *Untermettingen*be (1742.12.31.) Johann nevű testvérének a halála után az öröksége kifizetése miatt. Feltételezem, hogy itt az unokaöccse örökségét hozza el, a visszaúton vele tart Katharina **Geng**, aki 1744-ben *Nagykovácsiban* hozzámegy Georg **Prettner** özvegyemberhez és 2 évvel később megözvegyülten Johann Michael **Schuck** felesége lesz. Johann **Lieber**, aki csak az első gyerek születése után másfél évvel tudta Katharina **Albickert** elvenni, ezért pontosan tudja, hogy hová megy Magyarországra és ezt a kivándorlási kérelmében meg is adja. A *Zsámbék*, *Budaörs* és *Törökbalint* családkönyvekben még évekkel később is találunk kivándorlókat *Untermettingen/Endermettingen* környékéről. Itt vannak az **Albickerek**, akik Magyarországon **Albekerek** lesznek és a **Hasenfratzok** is jelentősen képviseltete vannak. Ezenkívül az 1693-as korai kivándorlásnál nemcsak Felix **Hasenfratz** és felesége Frau Agatha **Weisenberger** szerepelnek, hanem még többen, lehetséges, hogy ők is a Budai hegységben jelennek meg.

Végezetül még annyit, hogy az *Untermettingeni* anyakönyvben az 1740-ben kivándoroltaknál szerepel Andreas **Mahler** magyarországi halálának utólagos +1760 bejegyzése, valójában 1759.11.12-én hal meg *Leányváron*. A kivándorlók és a szülőhelyük közti kapcsolat még évtizedekig fennmaradt. Ezek a valójában igen kicsi dél-fekete erdei települések hosszú időn keresztül adtak kivándorlókat Magyarországnak. Mint ahogy itt is látjuk, valójában családok, illetve szomszédok kivándorlásról van szó, ezért feltételezhetjük, hogy a többi, eddig nem fellelt személy is a környéken, a Budai hegységben található meg. Úgy vélem, hogy néhányan *Torbágyon* telepedtek le, ha azonban *Solymárra* érkeztek és a pestis áldozatai lettek, akkor ezt sohasem fogjuk megtudni.

Azonban van még néhány fekete erdei a tarsolyomban és remélem, előre várják a következő számot a folytatással.

A szerző címe:

Franziska Milbich-Münzer, 76297 Stutensee, Sterntalerstr. 52, 0049/7217-856817, franmil@web.de

Ercsey Dániel: Lehetnek-e segédtudományai egy segédtudománynak?

A cím kissé furcsán hathat, igyekszem hát megmagyarázni. Az ún. történelmi segédtudományok közé a genealógiát hol beszámítják, hol nem. A heraldika például sokak szerint sokkal fontosabb, de számos egyéb tudomány is megelőzi kedves időtöltésünket. Pedig néha a történészek is megkímélnék magukat egy-egy tévedéstől, ha figyelembe vennék az „amatőr” családfakutatók eredményeit!

A következő történet két éve kezdődött és most, hogy biztosan ismerem a végét, megosztom a kutatótársakkal:

Van egy eldugott kis zsáktelepülés „Somogyországban”, amely számomra különösen kedves. *Bonnya* a falu, amiről beszélek. Ha valaki nem keresi tudatosan, nem hiszem, hogy rátalál, pedig a Balaton partjáról az Andocson és Igalon át Kaposvárra vivő viszonylag forgalmas főút mellett fekszik, igaz legalább két kilométert meg kell tenni a bekötőúton. Ez a falucska félig német, félig magyar lakosságú, igaz szláv népek is lakták-lakják. Pontosabb úgy kifejezni magam, a falu félig református, félig evangélikus. Az őseim is ebből a faluból származtak, az apai nagymamám és testvére is még itt születtek, a temetőben a családi sírok egészen a szépapámig visszamenőleg megvannak, én is évente többször leutazom a temetőbe Budapestről. Az emlékezet azt őrizte meg a településen, hogy a német ősök az 1720-as években érkeztek és telepedtek le.

Eddig a mese, itt született meg a probléma. Két éve a kezembe került **Dr. Szita László** (1933-2005) 1993-ban megjelent könyve, a Somogyi Almanach 52. száma. Címe : „*Somogy megyei nemzetiségek településtörténete a XVIII-XIX. században*”. A mű talán ismerős néhány kutatótársamnak, akiknek az őseit Somogy lankáin kell keresnünk. Nos tehát az egyébként igen magas színvonalon megírt, lebilincselő könyvben Bonnyáról alig esik említés, viszont ahol megemlítette a professzor úr, a következőt olvashattam. „*Bonnya szintén a Hunyady grófok által telepített falucska. Az első telepesek református és katolikus magyarok voltak, akik Döröcskéről kerültek 1805-ben Bonnyára. Egy kézirat tanúlmány szerint a német telepesek közvetlenül Württembergből, másik csoportjuk szekundér telepesként Gyönk és Felsőnána német továbbvándorló csoportjaiból kerültek ki. Schmidt János nem látja megerősítettnek a közvetlen Württembergből történő érkezésüket, mert késői időpontnak tartja az 1805. évet...*” „...Schmidt nyilván helyesen látja a

kérdést...” (részlet a könyv 72. oldaláról) Szintén ebben a könyvben található a következő idézet is, amely a szerző forráselemzése, pontosabban Rummy Károly 1786-1812 között íródott leírásának elemzése. Itt ezt olvashatjuk : „*Bonnya katolikus szlávok által lakott település. Gyér forrásaink vannak e falura.*” (részlet a könyv 108. oldaláról) Ezek azok az idézetek, amelyek hosszú kutatásra sarkalltak. Hiszen én máshogy hallottam gyerekkoromban, nyilván úgy mint az a bizonyos kéziratos tanulmány amit sajnos nem nevezett meg a szerző! És ráadásul nem 1805-ről meséltek nekem, hanem jóval korábbi időpontról.

A kutatásom kiindulópontja a következő volt. **Johann Müller** az AKdFF oszlopos tagja (sajnos már csak múlt időben) az őseim bonnyai letelepedését 1730-ra datálta. A kutatót otthon csak „Müllerjaniként” emlegettük, hiszen dédapámnak, a falu tanítójának kedves tanítványa volt és a kitelepítése után Németországból egészen haláláig levelezett velünk. Johann Müller adatait vette át kezdetben fenntartás nélkül, később módosítva **Henry A. Fischer** kanadai német író is, akinek angol nyelven megjelent könyveit-regényeit talán már ismeri a tagság. (a „*Children of the Danube*” c. könyvét jómagam is olvastam és csak ajánlani tudom mindenkinek) Azonban az adatok hitelességét hirtelenjében nem tudtam ellenőrizni, hiszen Bonnya temploma 1883-ban épült, előtte a faluban nem vezettek anyakönyveket, vagy ha igen, azok elvesztek az utókor számára.

Mit lehet ilyenkor tenni? Főleg ha az embernek nincs ideje állandóan a levéltárban ülni és a szomszédos összes település mikrofilmjeit végigböngészni? (Ezt azóta már részben megtettem, de erről majd később.) Az interneten kutatva rábukkantam egy könyvre, ami az én igazamat támasztotta alá. **Dr. Jáni János:** „*A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye és gyülekezeteinek története*” c. munkáról van szó. Ebben így ír Bonnyáról : „*Bonnyán 1716-tól ismertek a német eredetű evangélikusok. Gyülekezetté szerveződésük éve 1757.*” Ez azonban még nem nyugtatott meg, hiszen forrásmegjelöléssel itt sem találok. A következő lökést egy olyan könyv adta, amiben furcsamód egy szó sem esik Bonnyáról. **Dobosyné Antal Anna:** „*Fachwerk a Schwäbische Türkei területén*” c. könyve igazi szemet gyönyörködtető remekmű, hiánypótló kiadvány. Ebben ezt olvashatjuk: „*A Schwäbische Türkei telepesfalvainak mai szerkezete sokszor érintetlenül megőrizte számunkra az eredeti kolóniák struktúráját. Fejlődésük nem formálta át a hajdani falumagot, az örökösödési rend a múlt század közepéig fenntartotta az egykori földhasználatot, megőrizte a telekosztást. A XX. század*

falusorvasztó politikája tovább konzerválta a néhai rendszert, így a német falvak jellegzetességei nemcsak eredményesen kutathatóak, de a laikusok számára is egyértelműen megmutatkoznak. „A patak völgyek mentén húzódó, úgynevezett völgyi falvak között találhatunk patakoldali vagy völgyfői falut, de a települések többsége kétoldali völgyi falu: a települést átszelő vízfolyással párhuzamosan, kis magaslaton két utca fut. Az utak között, a patakmeder mellett széles sávban szabadon hagyott, illetve az áradások függvényében időszakosan művelt területet látunk.”(részlet a könyv 49. oldaláról) Ez azért fontos, mert ilyen jellegzetes falvakat kizárólag a betelepülő németek alakítottak ki és csak ott, ahol nem egy elpusztult magyar falu helyén mérték ki nekik a földeket, hanem attól távolabb. Így nem kötötte őket a régi falu településszerkezete. És igen, Bonnyára tökéletesen ráillik a leírás.(Sőt! Nem csak a mai leírás, de a régi is. Erről magam is meggyőződhettem az 1785-ben készült ún. *Első Katonai Felmérés* idevágó térképszelvényén. Mindenkinek ajánlom megtekintésre a térképeket! Szépek, érdekesek és DVD-n kikölcsönözhetőek a *Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár* központi épületében.) Ez azt erősítette meg bennem, hogy nem magyarok, nem is szlávok, hanem németek alapították a települést, méghozzá a régi Bonnyától távolabb, egy számukra is megfelelő helyen.

Sejthető tehát hogy *Bonnyát* németek népesítették be a kezdetekkor, de még nem tudtam pontosan mikor. Az már az 1785-ös térképről egyértelműen kiderült, *Bonnya* akkor már rendezett település, nem pusztá. (Így az 1805-ös dátum nyilvánvalóan tévedés.) Logikusnak tűnt utánajárni, ki volt a földesura a falunak, ki telepíthette be oda a németeket. Nos ha a pontos évszám nem is megállapítható, úgy tűnik, hogy 1726 és 1733 között szerezte meg a gróf Hunyady család a somogyi birtokát gróf **Harrach** Raymundtól. A birtok 17 községe között már ott szerepel *Bonnya* neve. A leírás a pusztákat is megemlíti, de *Bonnya* mint település szerepel. **T. Mérey Klára:** „*A parasztság élete és sorsa a Somogy megyei Hunyady-birtokon 1767-1867*” c. könyve aztán megadta a válaszokat és végre forrásokat is közölt. (A könyv a *Somogyi Almanach* 22. száma) A szerző így ír *Bonnyáról*: „*A Hunyady kézre került községek közül Bonnyában és Döröcskén másodlagosan, Tolna megyéből települtek át a németek, mégpedig 1728-ban Bonnyába és 1758-ban Döröcskére.*” (részlet a könyv 7. oldaláról) A könyv megemlíti az 1751-52-es megyei összeírást, amelyben szerepel *Bonnya* (*Somogy Megyei Levéltár: Megyei adóösszeírás 1751 és 1752-ben*), majd jelzi hogy 1767-ben *Bonnyának* kocsmatartási joga és egy malma is volt.(*OL Tabellae Urbariales Comitatus*

Simegiensis 1767) „Két községből, Bonnyából és Csomából fentmaradt 1771. november 15-én Szilből keltezett szerződések szövege...//...Mindkét szerződést Hunyady János és az illető község előjárói írták alá.”(részlet a könyv 15. oldaláról) (A legutóbbi idézetnél a forrás a Statny Archiv v Nitre, Szlovákia Moimirovcei (ürményi) Hunyady levéltár Lad. 61. –fasc. 31 Poss. Bonnya. Urbarialia 1727-1796 Nr. 751.)

Ezzel eldőlt, hogy Bonnyát minden bizonnyal 1727-ben vagy 1728-ban telepítették be NÉMETEKKEL a **Hunyady** grófok, akik ekkor a falu földesurai voltak. Jól látható, hogy a kutatásaimban mekkora segítséget kaptam a nem klasszikus levéltári adatokból. A fent idézett könyvek mindegyike továbbblendített a nehezebb időszakokban, így talán már a cikkem címe is érthetővé válik.

A slusszpoént persze a végére hagytam. Bár még nem volt időm tüzetesen megvizsgálni *Andocs* és *Kisbárapáti* korai római katolikus anyakönyveit, de a *Törökkoppányi* adatokban már találtam bejegyzést 1743-ból, amikor Andreas Gasparus **Seiss** lutheránus vallású bonnyai lakos a 60. életévében elhunyt. (1743 február 5-én) Nos ez az egy bejegyzés elég lett volna arra, hogy a kutatásaimat kiváló könyvbe ne kerüljenek be a téves adatok. Akkor most a genealógia történelmi segédtudomány, vagy nem? Ki érti ezt?

P.s.: Szita László professzor úrtól és hagyatékának örököitől elnézést kérek, amiért rámutattam egy nyilvánvaló tévedésére, de az ezirányú kutatásaimat ugyanaz a szikra hajtotta – igaz, amatőr módon – ami a professzor urat is élete folyamán. Hatalmas tudásanyaga és kutatásai irányt mutatnak számomra a családfakutatás rögzös útjain.

Kérjük kedves kutatótársainkat, illetve mindazokat, akik lapunkat olvassák, küldjék el szakmai cikkeiket a Szerkesztőségbe, hogy azokat folyamatosan megjelentethessük! Csak elektronikusan megküldött (Word-fájl) cikkeket tudunk megjelentetni, kapacitáshiány miatt nem áll módunkban kézzel vagy írógéppel megírt cikkeket feldolgozni. Munkánkat megkönnyítik, ha írásaikat németül és magyarul is eljuttatják.

Mail: amrein.ilona@freemail.hu (Amrein Ilona)

Bécsi Judit: A családfakutatás érdekes pszichológiai útja

Tisztelettel kérem Önöket, menjünk együtt most egy másik úton a családok múltja felé.

Bert **Hellinger** pszichoterapeuta, a módszer kitalálója és 30 éve nagyon sikeresen használja ezt a terápiát Németországban. Európában szintén nagyon népszerű és hatásos ez a módszer, annak kiderítésére, vajon a testi-lelki bajainkért csak a saját életünkben bekövetkezett események okolhatók, vagy családtagjaink (ide tartoznak az elhunyt családtagok is) sorsa is formálja azokat?

Terápiás munkája során igen érdekes tapasztalatokra tett szert a családfelállítások során: a család, mint rendszer, (energiarendszer) működik. Minden energia, minden sors, amely előttünk létezett, szüleinken keresztül bennünk egyesül. Mi emberek egyediek, egyéniek vagyunk, egy vonásunk azonban közös: mindannyian egy adott családba születünk - még akkor is, ha árvaként, vagy csonka családban növünk fel. Az élő és meghalt tagok különleges kapcsolatban vannak egymással, minden örömmel, bánattal, betegséggel, és szenvedésükkel a családnak nevezett rendszerbe tartoznak.

Bert Hellinger kifejezése szerint „kötésben vagyunk”. Hogy mi az a kapcsolat, amelynek során a „kötés létrejön”? Milyen kötések léteznek, (család, klán, nemzet stb.)? Hellinger gyakorlati tapasztalatai alapján mindez szigorú szabályok szerint létrejön, és működik, sokszor tudattalanul.

A család megoldatlan konfliktusai, elhallgatott titkai, elfelejtett szándékozott halottjai játszanak fontos szerepet megbetegítő, nyomasztó problémáink mélyén. A traumák erős kötésként működnek, s gyakran ismeretlenül és olykor generációkon keresztül befolyásolják mindennapjainkat.

A kötődéseknek, kapcsolatoknak csak részben vagyunk tudatában. Különböző szinten, síkon azonban azok is hatnak ránk, amelyeket nem ismerünk fel, vagy nem ismerünk el. A családfelállítás felszínre hozhatja, tudatosíthatja, és ezen keresztül feloldhatja ezeket a rejtett kötődéseket.

Az eredeti (családi) kapcsolatrendszerben viselkedésünk helyesnek tűnik, ám más helyzetben, összefüggésben a pszichikai állapot és az abból adódó viselkedés érthetlenné, helytelenné válik. Ez problémákat okozhat mind a partnerekkel, mind a kollégákkal, esetleg a gyerekekkel vagy akár teljes környezetünkkel. A rendszer szemléletű családterápia a jelenségeket a család egészének összefüggéseiben, struktúrájában vizsgálja és értelmezi. A kliens a

szeminárium résztvevőiből személyeket választ ki és állít fel családtagjainak megszemélyesítésére a belső térben, mely olyan, mint egy színpad, a terápiában, „energia mező” néven működik, mint valami erőter. A felállított személyek egymáshoz viszonyított térbeli elhelyezkedése, viselkedése, a közöttük keletkező feszültségek láthatóvá, értelmezhetővé teszik azt, ami addig rejtve volt. Sokszor már az alapbeállításból felismerhető, hogy hol van zavar a rendszerben. Ezután következik a konfliktus és okainak feltárása, feldolgozása és feloldása. A terapeuta segítségével az érintett személy tudatosíthatja, megvizsgálhatja és végiggondolhatja az addig rejtett történetet. Ráismerhet a probléma okára és megértheti, hogy a régóta öntudatlanul magával hurcolt valamit a tudatosulást követően el lehet és el kell eresztenie ahhoz, hogy önmagával, és környezetével megbékélhessen. Ha a megoldás helyes és az érintett bensőségesen éli át a szituációt, akkor ennek hatása a kapcsolatrendszer minden tagja számára érzékelhető lesz.

A családfelállítás a rövid-terápiás módszerek közé tartozik. Természetesen nem helyettesítheti a hosszú-terápiás, vagy gyógyszeres kezelést, de esetenként segítséget, iránymutatást adhat úgy a páciensnek, mint kezelőjének. Krónikus betegségeknél a családfelállítás rávilágíthat a betegség keletkezésének lelki okaira, s ezzel hozzájárulhat a gyógyulás elősegítéséhez. Világszerte használják ezt a módszert annak kiderítésére, vajon testi-lelki bajainkért csak a saját életünkben bekövetkezett események okolhatók, vagy családtagjaink sorsa is formálja azokat?

A tapasztalat egyértelműen igazolja, hogy, a családfelállításban résztvevő idegen emberek, (a csoportból a kérdező által kiválasztott képviselők), képesek megjeleníteni és hitelesen leképezni a családi energiamezőben megjeleníteni személyeket az érzésektől a gondolatig, mindezt szavakba foglalva...., és a megjelenés által képviselve. A testi betegségek és tünetek is úgyszintén hitelesen megjelennek.

Erre a jelenségre nincs tudományos magyarázat, de működik.

Egy példa a testi tünetekre; a család történetében a kérdező problémájával kapcsolatosan egy idegen ember a csoportban, segítőként képviseli, illetve megjeleníti a tíz éve elhunyt nagyapát, akinek fél lába volt, mert egy háborús sérülés után amputálni kellett.

Az őt képviselő teljesen idegen személy, aki semmit sem tudott a nagyapáról, természetesen az amputált végtagról sem tudott, mégis hitelesen és csodálkozva beszámolt arról, hogy a nem tudja mozdítani a lábát.

Ez csak egy történet a sok közül adott helyzetben, kellő komolysággal mindenki képes átvenni vadidegen élő vagy már elhunyt személyek érzéseit, gondolatait, testi tüneteit.

A leképezés után a képviselőnél természetesen minden idegen élmény megszűnik.

A leképezés során lehetővé válik az „oldás”, amely által a páciensben lévő megoldatlan sokszor tudattalanul létező akadályok feloldódnak, felismerhetővé és kezelhetővé válnak.

Bert Hellinger családfelállítási terápiás módszere szerte a világon elterjedt és hazánkban is több helyen megtalálhatók a gyógyító szakemberek. Érdemes kipróbálni!

Végezetül idézem Bert Hellinger egyik könyvének címét: „**A forrás nem kérdi, merre visz az útja**” és Bertold Ulsamer könyvének címét: „**Gyökerek nélkül nem lehet repülni**”.

Tudjuk, hogy a gyökerek felkutatása mennyire fontos, és a családfelállítással hozzáadódik a tudattalan szféra is, melynek tartalmai szintén nem közömbösek számunkra.

Internetes elérhetőség:

<http://www.hellingerintezet.hu/hellinger.html>

Hellinger terápiáról szóló magyarul megjelent könyvek között is válogathatunk:

Bert HELLINGER - Gabrielle ten HÖVEL: Felismerni, ami van

Peter ORBAN: A családfelállítás tankönyve

Wilfried NELLES: A gyógyító valóság A családfelállítás elmélete és gyakorlata

Thomas SCHÄFER Ami a lelket megbetegíti és ami meggyógyítja, Bert Hellinger munkássága

Thomas SCHÄFER A férfi, aki ezer évig akart élni Mesék az életről és a halálról Hellinger nézőpontjából

Thomas SCHÄFER Hogyan válik a szenvedés ismét szeretetté? Férfi és nő a családfelállítás szemszögéből

Thomas SCHÄFER Amikor a test jelez, Hellinger módszerrel a gyógyulásért

Gunthard WEBER Kétféle boldogság, Bert Hellinger rendszer - pszichoterápiája

**A következő találkozó várható helyszíne és időpontja:
Csolnok, 2010. koraősz (később kerül pontosításra)**

A német nemzetiség kitelepítése

Összeállította: Weber György

A magyarországi németeknek a magyarsággal közös együttélése legdrámaibb és letragikusabb fejezete a II. világháború utáni öt év, melynek során több-kevesebb alapossággal vagyonából-szülőföldjéről-jogaiból kiszupplolták a Kárpát-medence németiségét. Tekintve, hogy a témában még ma (1996) is nehéz tényfeltáró, független elemzéshez jutni, érdemes összefoglalni a történelemnek ezt a pár évét. Ha a németgyűlölet az 1970-es évek közepétől el is csitult a társadalomban, a témát alaposan agyonhallgatta a magát népi demokratikusnak nevező kommunista diktatúra. Bár a 80-as évektől megjelennek a témát tárgyaló publikációk, részben összefoglaló mű nem készült még, részben ezen tanulmányok szerzői minimum a kommunista diktatúra kegyeltjei, általában pedig haszonélvezői, akik tevékenységét talán joggal kritizálta a németországi történész-társadalom elhallgatással, tényferdítéssel, szépítésekkel.

A háború utáni politikai erőknek a német nemzetiséghez fűződő viszonyát négy tényező mentén jól be lehet mutatni.

1. Először:

A sajátos társadalom-pszichikai helyzet. A hitleri Németországnak a háború előtt és alatt elkövetett emberiségellenes bűntettei, amelyből a magyar kormány – főleg a megszállás alatti nyilas adminisztráció – is kivette részét. Emiatt könnyű volt az amúgy spontán is meglévő németellenes felháborodást társadalmi méretűvé szítani. Az idejüket elérkezettnek látó moszkvai pártkatonák a hozzájuk dörgölődő újságírók hatékony segítségével és a sérelmeik megtorlását a baloldaltól váró zsidóság támogatásával könnyen hiszterizálták a háborúban megcsömörlött lakosságot. Így a széles néptömegek körében általános németellenes hangulat (kollektív felelősség) alakult ki a bíróság előtti egyéni felelősségre vonás demokratikus eszméje helyett.

2. Másodsor:

A háborúból győztesen kikerülő szövetséges nagyhatalmak Közép-Európával kapcsolatos rendezési terve, ill. a nagyhatalmak állásfoglalásai a Németországon kívüli német nemzetiség jövőjével kapcsolatban.

Elsősorban a potsdami konferencián (1945. július 17-augusztus 02.) napirendre tűzött háborús bűnös németiség sorsának kérdése tette nyilvánvalóvá, hogy mire számíthat a német kisebbség Közép-Európában. „*A három kormány minden vonatkozásban megvizsgálta a kérdést és elismeri, hogy Lengyelországban, Csehszlovákiában és Magyarországon maradt német lakosságnak ...Németországba történő áttelepítésére ... intézkedéseket kell fogantatni. Egyetértenek abban, hogy (a telepítésnek) ... szervezeten és emberséges módon kell végbemennie.*” Fontos hangsúlyozni, hogy Potsdamban a döntéshozók tulajdonképpen csak legalizálták azt a gyakorlatot, amit elsősorban Lengyelországban, Csehszlovákiában és Jugoszláviában, de az egész szovjet megszállási övezetben a helyi politikai erők addigra folytattak. A lengyel és a cseh kormány még Potsdam előtt nyilvánosságra hozta országuk német lakosságára vonatkozó kiutasítási elképzeléseit. Sztálin már a jaltai konferencián (1945. február) elismerte, hogy ahová csapataik bevonulnak, onnan a németek elmenekülnek. Potsdamban pedig arról nyilatkozott Sztálin, hogy Lengyelországból már milliókat úztek el, de a másfél milliányi visszamaradt jelenléte is csak ideiglenes lehet, valamint, hogy a kiűzetés Csehszlovákiában is elkezdődött. A szövetséges hatalmak e kérdésben történő egyetértése egyaránt kielégítette a szovjet által hatalomra segített bábkormányok, és – egyenes következményeként a talán éppen e célból gerjesztett első pontbéli hangulatnak – az itt élő lakosság többségi elvárásait.

3. Harmadszor:

Az egyes országokban hatalomra került pártok belpolitikai (általában a koalíciók felépülésében is döntő szerepet játszó nemzetiségi politikai) **ill. külpolitikai törekvései.**

Lengyelország és Csehszlovákia szuverén államként önálló döntéseket hozhatott. Magyarország a háborút vesztes félként zárta, szuverenitása korlátozottan érvényesült. Így, a német lakosság kitelepítésének kérdésében is, az 1945. január 20-án aláírt fegyverszüneti egyezmény alapján létrehozott Magyarországi Szövetséges Ellenőrző Bizottság (SZEB) fontos belpolitikai szerepet kapott. A SZEB döntései a békeszerződés életbe lépéséig (1947 őszéig) a szövetséges nagyhatalmak ellenőrzése mellett, azt követően pedig szovjet kontroll alatt folyhattak. Ugyanakkor a „nép ítéletéből” sugárzó németellenes hangulatra és a nagypolitika kinyilvánított szándékára alapozva sikereket hozó politikai szlogeneket lehetett gyártani. Az MKP már 1944. november 30-án nyilvánosságra hozta ország-újjáépítő programját, mely

erőteljesen hangsúlyozta a fasiszta maradványok gyökeres felszámolását és utalt a Volksbund tagok és a német hadseregben szolgáltak birtokainak elkobzására. Az 1944 decemberében Debrecenben megalakult Ideiglenes Nemzeti Kormány e szellemben alkotta meg 1945. márciusban a földosztásról szóló rendeletét. A debreceni ideiglenes nemzetgyűlésen Dálnoki Miklós Béla vezérezredes, miniszterelnök a következőket mondta: „*Népi demokratikus országot akarunk felépíteni, mentesen a Szálasi féle hazaárulóktól és megtisztítva a hazaáruló néemetségtől* (egy közbekiáltó hang: *Ki velük!*) *amely mindent lekicsinyelve ami magyar, kérkedve állott a hitlerista rablók szolgálatába, és elárulta ezt a Magyarországot, amely neki otthont adott, amikor vándorbottal a kezében, és batyuval a hátán jött be a gazdag magyar vidékre letelepedni.* (egy közbekiáltó hang: *Deportálni őket*)”. Ezt ugyanaz a Dálnoki Miklós Béla mondta, aki 1933-36 között a hitleri Németországban Magyarország katonai attaséja, Horthy Miklós katonai főhadsegéde, a Magyar Honvédség I. Hadseregének parancsnoka volt, majd a nyilas terror idején átállt a szovjet Vörös Hadsereghez. Az 1945. márciusi földreform-rendelet svábokkal szembeni diszkriminációja is jelzi a velük szembeni politikai elit által is támogatott – sőt gerjesztett – társadalmi hangulatot! Ugyanis a rendelet teljes vagyoneklobzást mondott ki a „...*hazaárulók, nyilas, nemzetiszocialista és egyéb fasiszta vezetők, a háborús és népellenes bűnösök, (valamint) a Volksbund tagok...*” földbirtokaira!

A Budapesti Nemzeti Bizottság 1945. áprilisi ülésén a választásokon indulni szándékozó pártoknak azt a közös állásfoglalását, mely elválasztaná egymástól a politikai felelősséget a nemzeti hovatartozástól (azaz elvetette volna a kollektív felelősség elvét), az MKP és a Nemzeti Paraszt Párt nem szavazta meg! Itt a Nemzeti Paraszt Párt főtitkára, Kovács Imre a hazaáruló svábság kitelepítését és földjeinek a magyar szegényparasztság és a csángók közti szétosztását követelte, mondván: „*A svábság egy batyuval jött ide, egy batyuval is menjen. A svábok önmaguk szakították ki magukat az ország testéből, minden tettüikkel azt bizonyítják, hogy együtt éreznek a hitleri Németországgal. Most hát osztozzanak Németország sorsán. A svábokat ki fogjuk telepíteni. Távozzanak!*” És hogy ez nem szimpla érzelmi kitörés volt, bizonyítja, hogy Kovács Imre két nap múlva már elő is terjesztette 8 pontos rendelet-tervezetét a svábok kitelepítéséről. Érdemes ebből idézni:

„*Egész történelmünk egyetlen szabadságharc a legkitartóbb, legmegátalkodottabb, leggyűlöltebb elnyomónk, a néemetség ellen. ... Harcoltunk ellenük kifelé, a keleti német gyarmatosítás »Drang nach Osten«*

ellen, és harcoltunk ellenük itthon az »ötödik hadoszlop« képében. A német telepítések – Árpád korától napjainkig – a germanizációs törekvéseket, a szabadságmozgalmak elfojtását célozták. ... A török kiűzése után a (Német-Római) császár megfélelvezve Magyarország Európa-védő szerepéről, nem felszabadított, hanem meghódított országnak tekintette Magyarországot, és a kincstári földeket német arisztokratáknak, főpapoknak, kolostoroknak adományozta. Ezek aztán mindenféle gyűlevész népséget verbuváltak össze Németországból az elnéptelenedett földekre. ... Ezen betelepítéseket ... nemzetközi és magyar jogellenes intézkedéseknek kell tekinteni, ... és ha felmondjuk a németeknek azt a vendéglátást, amelyre ők érdemtelené váltak ... akkor sem történik velük semmi jogtalanság, csak a jogos birtokos veszi vissza földjét. ... A hazai németek Hitler ötödik hadoszlopaként terjeszkedtek ... a földeken, a hivatalokban, a közéletben, előkészítve az ő útját. A nagy népi rezervoár, a sváb falvak, küldték a hódítókat. ... A svábság felelős majdnem teljes egészében a világháború pusztításáért, a főváros tragédiájáért, ... az egész háborús örületért. Az egész magyarság kollektíve bűnhődik bűnös politikájukért, (így) az egész svábság kollektíve felelős a svábok tetteiért: nincs irgalom, nincs kegyelem! A legradikálisabb megoldást követeljük! A svábokat egytől-egyig ki kell telepíteni az országból! Takarodjanak úgy, ahogy jöttek, egy batyuval a hátukon! Akár a zsidók! Ők azonban mégsem a halálba mennek! Csupán haza!”

(Hozzáértózik véresszájú Kovács Imre történetéhez, hogy alig két év múlva, amikor a kommunista előretörés bedarálta a Paraszt Pártot is, Kovács Németországba menekült! Ott állítólag revideálta nézeteit a sváb kitelepítésről, és bocsánatot kért korábbi szavaiért.)

Ezt követően 1945 májusában a koalíciós pártok vezetői állást foglaltak a Volksbund tagok kitelepítése mellett (is). Erről Gyöngyösi János külügyminiszter tájékoztatta a SZEB elnökét, és mintegy 300 000 főben jelölte meg a kitelepítendőek létszámát. Ezután a Népgondozói Hivatal a svábok múltbeli politikai magatartásának felülvizsgálatára 1945.júl.1.-től kormányrendeletben kapott hatáskörben háromtagú bizottságokat állított fel azon járásokban, ahol jelentős sváb kolónia élt.

A SZEB 1945. november 28-ai ülését Vorosilov marsall tájékoztatta arról, hogy a Németországi Szövetséges Ellenőrző Tanács félmillió német nemzetiségű lakost kíván áttelepíteni Magyarországról az alábbi ütemezés szerint: A kitelepítendőek 10%-át 1945 decemberben, 5-5%-át 1946. január-februárban, 15-15%-át március-áprilisban, 20%-át júniusban, és 10%-át

júliusban kell Németország amerikai megszállási övezetébe szállítani! Ezt a határozatot megkapta a magyar kormányfő, Tildy Zoltán is. Ilyen előzmények után született meg 1945. december 29-én a német nemzetiségű lakosság kitelepítéséről szóló kormányrendelet. A jogszabály a német nemzetiséghez való tartozást *is* és a német anyanyelvűséget *is* a kitelepítés kritériumának tekintette, s ennek eldöntésére az 1941-es népszámlálás adatait tekintette alapként! Kitelepítésre ítélték ezeken felül azokat, akik magyarosított nevüket német hangzásúra változtatták vissza, valamint azokat, akik akár a Volksbundnak, akár bármely német fegyveres alakulatnak tagja volt, és mindezeknek a családtagjait! A rendelet kivételeket is megfogalmazott: Az 56 évnél idősebb *családtagok*, a „demokratikus” pártok tagjai,* a szakszervezeti tagok, ill. a csak német anyanyelvet bevallottak közül azok, akik bizonyították hűségüket Magyarország iránt.** Pár hónap múlva az égető munkáshiány miatt – még ha Volksbund tag volt is – a bányászokat kivonták a kitelepítés hatálya alól. Ezt követően később újra módosított a belügyminiszter a rendeleten. Ezúttal az 1941-ben magyar nemzetiséget, de német anyanyelvet vallottak köréből mentesítették azokat, akik nem voltak Volksbund, vagy SS tagok, nem támogatták a fasiszmus céljait, és nevüket nem változtatták vissza németes hangzásúra. Egy tekintetben viszont szélesítette a belügyminiszter a kitelepítendő körét: akik valamely mentesség miatt nem estek a kitelepítések hatálya alá, de írásban kérték (a miniszteri biztostól) kitelepítésüket, visszavonhatatlanul kitelepítendőkné minősültek.

Ezek után ismét mentesítettek egy kört: Mindazok, akik az 1944. március 19-ei német megszállást követő kényszerosztásokon kerültek az SS nyilvántartásába, de a bevonulási kötelezettségüknek nem tettek eleget, vagy rövid időn belül onnan megszöktek, *és 1941-ben magyar nemzetiségűnek vallották magukat*, azok mentesültek a kitelepítés hatálya alól, amennyiben az elmondottakat a helyi vizsgáló bizottságok előtt igazolták, és egyéb szempontok nem indokolták listára vételüket. Az 1945-ös rendelet többszöri toldozgatása, az ebből fakadó bizonytalanságok, valamint a változó kül- és belpolitikai helyzet egy új rendelet megalkotására serkentette az akkori kormányt, melyet 1947-ben meg is hozott. Ez lényegében megerősítette a korábbi mentesítéseket, és csak a Volksbund tagokat, az 1941-ben német

* A rendelet fel is sorolja, mely pártokra gondol! Természetesen a baloldali szerveződésekre.

** Azaz pl. partizánakciókban vettek részt a németek ellen, stb.

nemzetiséget bevallókat és a magyarosított nevüket visszanevetesítőket kötelezte kitelepítésre, gyermekeikkel, házastársaikkal, felmenőikkel.

A kitelepítésre kijelöltek elszállítása 1946 elején kezdődött. A szállító kapacitás szűkös volta, és a karhatalmi erők hiánya miatt csak lépcsőzetesen, de zökkenőmentesen folyt 1946 júniusáig. Ekkor az Egyesült Államok bejelentette, nem tudnak több kitelepítettet befogadni zónájukba. A magyar és amerikai fél megegyezése után – melynek értelmében a kimenő németek 3-500 birodalmi márka fejkvótát, és élelmiszert visznek ezentúl magukkal -, újra megindult a kitelepítés. Aztán az amerikaiak 1946.december elején ismét felfüggesztették az akciót arra hivatkozva, hogy koncentrációs táboraik megteltek. A magyar kormány ezért 1947 májusában a Szovjetunióhoz fordult segítségért, melynek hatására megint folytatódottak a kitelepítések – ezúttal azonban Németország szovjet megszállási övezetébe, a későbbi NDK területére. A Magyarországról kiűzött németek e zónába 1947-1948-ban kerültek. Itt elsősorban nagyipari és bányaiipari központokba irányították őket. Az itteni – még az amerikai zónáénál is mostohább – körülmények, valamint a kialakuló politikai formációtól, ill. a barbár szovjettől való félelem hatására sokan a nyugati megszállási övezetekbe menekültek tovább, vagy - az elhagyott föld után vágyakozva - visszatértek Magyarországra. A visszaszivárgottakat őrizetbe vették, majd az időközben meghozott könnyítések hatására legtöbbször visszahelyezték őket állampolgári jogaikba. (De nem állampolgári tulajdonaikba!) De belső migráció indult meg a nyugati zónák között is a jobb egzisztencia, ill. a megtalált rokonok erőt adó közelsége reményében.

Mindez 1949-ig tartott. Ekkor a Minisztertanács rendeletileg beszüntette a kitelepítést, majd egy másik rendelettel visszaadta az érintettek állampolgárságát. Végül 1950. március 20-ával a német lakosságot korlátozó intézkedések is hatályukat veszítették.

A magyarországi kényszerkitelepítés tehát nem a háborús katonai események függvényében, hanem már békés körülmények között, a béketárgyalások alatt és után következett be. Ekkorra a magyar közvélemény már a háborús megrázkódtatásokból előrenéző, újjáépítő, viszonylag nyugodt hangulatban a jövőt tervezve élt, így a kitelepítés réme és a végrehajtás embertelensége meglepetést és fokozott lelki megrázkódtatást eredményezett nem csak a magyarországi németiségben, de félelmet keltett a politikai hatalommal szemben az átlagpolgárok között is azt figyelve, kik lesznek, s milyen okkal, a következők!?

4. Negyedszer:

A szomszédos államok nemzetiségi politikája, különös tekintettel a kitelepítésre ítélt németek mellett a szintén persona non grata magyar nemzetiséggel kapcsolatban.

1944 szeptemberétől spontán módon megkezdődött a Németország által megszállt kelet-európai területekről a német állampolgároknak és a népi németeknek a Birodalom belsejébe történő menekülése. Ennek oka elsősorban a félelem volt a szovjet megtorlástól azon személyek körében, akiknek vagy Volksbund kötődései voltak, vagy (Magyarországon) az 1940-41-es népszámláláskor német nemzetiséginek és német anyanyelvűnek vallották magukat (ez akkor egyet jelentett a magyar állampolgárságról való lemondással és a háború utáni önkéntes Birodalomba való visszaköltözéssel), vagy önkéntes SS tagok voltak (ez a belépéskor egyet jelentett a magyar állampolgárságról való lemondással), vagy korábban magyarosított nevét visszaváltoztatta német hangzásúra, vagy tarthatott attól, hogy fentiek valamelyikével rosszakarói megvádolják. Csehszlovákiából és Lengyelországból a németek nagy részét katonai hatalommal, még a háborús eseményekkel összefüggésben úzték ki, hacsak előbb már el nem menekültek.

Jugoszláviában a német lakosságot 1944 októberétől munkatáborokba gyűjtötték, ott dolgoztatták őket, miközben több tízezret kiirtottak. Az életben maradtak csak több év múlva (1948 után, Titonak a szovjettől való elfordulása után, a Nyugat felé nyitás feltételeként) szabadulhattak, hacsak addig meg nem szöktek, vagy a jugoszláv hatóságok egyszerűen át nem tették őket a magyar vagy az osztrák határon. Titoék tehát nem gatyáztak annyit a kitelepítés jogi hátterével, mint a magyarok, ahol – mint láttuk -, törvényhozási aktus előzte meg a kitelepítés végrehajtását. Ők a front elvonulása után hetek alatt internáltak mindenkit, aki nem menekült el időben. Lengyelországból a menekültek, ill. deportáltak közvetlenül Németországba, Jugoszláviából és Csehszlovákiából pedig eleinte és nagyszámban Ausztriába, később szintén közvetlenül Németországba kerültek. A Jugoszláviából Magyarországra kerültek akkor jártak jobban, ha sikerült azonnal tovább menniük Ausztria és Németország felé. Akik a visszarendeződés reményében minél közelebb akarták tudni magukat szülőföldjükhöz, s Magyarországon maradtak, átérték még egyszer a deportálást: vagy a Hortobágyra, vagy az „államilag finanszírozott”, reguláris kitelepítéssel Németországba kerültek.

A lakosságcserével kapcsolatos problémát Magyarországon az 1946. évi XV. törvényben kimondott magyar – csehszlovák kormányközi egyezmény

fogalmazta meg. Az e rendelet alapján áttelepített magyar lakosság elhelyezését az innen kitelepített németek helyére képzelte el a magyar kormány. Óriási problémát jelentett itthon, hogy a kitelepítésre kijelölt, de az Egyesült Államok többszöri vétója miatt még ki nem mozdított német családok helyére a Felvidékről már megérkeztek a menekült, vagy kitelepített magyar családok. A kitelepítések stagnálása és a szlovákiai magyarok tömeges érkezése Baranyában a németajkú községek lakosságának megtöbbszörözéséhez vezetett, amiért is veszélybe került a lakosság megélhetése, ill. ellátása. Ezt a bajt csak tetézte, hogy a kitelepített, ill. kitelepítésre váró németiség abban az évben nem tudta vagy nem akarta megművelni földjét! A sürgető helyzet megoldására a magyar kormány 1945 végén elrendelte az áttelepítésre kötelezettek ideiglenes *összeköltöztetését*. Ez ugyan – vagyonekmozgások révén - addig sem volt ismeretlen megoldás, de tömeges méreteket e legalizálás után öltött. Ezen összeköltöztetéseknek végül sokszor az lett a vége, hogy nem csak azokat vitték ki Németországba, akik a kitelepítésre ki voltak jelölve, hanem azokat a családokat is, akik az összeköltöztetés során befogadták az üldözötteket! Az is előfordult azonban, hogy az összeköltöztetéssel időt nyert telepítésre jelölt családok végül is – az időközben egyre szélesedő mentesítési rendeletek hatására – itthon maradhattak. (Persze vagyonukat nem kapták vissza.)

Az említett négyes hatás — tehát a fasiszta rémuralom által kiváltott, aztán az ebből hasznot remélők által mesterségesen gerjesztett tömegpszichózis, a győztes feleknek a szovjet megoldás elfogadása a német nemzetiségek jövőjéről (más megfogalmazásban a Közép-Európa feletti befolyás átengedése a Szovjetunióknak), a hatalomra került belpolitikai erők németiséggel kapcsolatos törekvései, végül a szomszédos államok nemzetiségi politikája —, egymást erősítve együttesen kergették bele egy olyan megoldásba a nemzeteket, melyet azok utóbb szégyellni kényszerültek, s melyért a svábság akkora árat fizetett!

A kitelepítésről szóló rendelkezések nem akadályozták meg az egyes járásokban működő háromtagú bizottságokat, hogy a rendeletek végrehajtásában egyéni szempontokat érvényesítsenek. A kitelepítésre kiválasztástól, a bevagonírozás ütemezésétől, a kézipoggyász ellenőrzéséig, stb., régi sérelmek megtorlására, személyeskedő diszkriminációra, vagyonszerző kapzsiságra bőven volt lehetősége a folyamat során a bizottságnak. A kitelepülők a Németországba vihető csomagok méreteit egy 1946-os BM rendelet alapján állíthatták össze, melyet egyszer még abban az

évben, egyszer pedig 1947-ben módosították. Ezek szerint 100 kg poggyással indulhattak útnak a családok fejenként, és az első időkben elvihették pénzeiket, értéktárgyaikat is. A kiszállítható ingóságok köre némileg bővült is és szűkült is az egyes termékcsoportokat illetően, így pl. később a pénz és értéktárgy kivétel korlátozva lett, de kisebb bútorokat, mezőgazdasági szerszámokat kivihettek magukkal. A kitelepítés idejére bezárták a pincéket, kocsmákat, és általános szesztilalmat rendeltek el. Minden vagonba főzőüstöt, kályhát állítottak, és kísérte a transzportot orvos, ill. ápolónők, esetenként egy lelkész is.¹ Rendszerint szerelvényenként (ami kb. 1000 főt jelentett) 35 rendőrt vezényeltek ki kísérőnek a rend biztosítására.

A kiűzöttek németországi sorsa

Bár a menekültek befogadásával az NSZK a háborús veszteségeinek pótlásán felüli népességyarodáshoz jutott, ami utóbb a „német gazdasági csoda” egyik alappillére lett, a kitelepítettek sorsa igen keserves lett. A birodalmi németek „magyar cigányoknak” hívták őket, alig álltak szóba velük – ha egyáltalán megértették egymást* -, ugyanakkor szakadásig dolgoztatták őket napszámban, bér munkában. A kitelepítettek (akár több lépcsőben, ausztriai lágerévek után) az amerikai zónában lévő határ menti lágerekbe érkeztek. Innen orvosi vizsgálat és tetvetlenítés után vagonokban utaztak tovább a menekültügyi biztosok által kijelölt célpályaudvarokra. Szolidaritás működött ugyan a fogadó közösségekben, de a helyi hatóságok és az őslakosok is tisztában voltak azzal, hogy nem átmeneti elszállásolásról van szó. Az egész akcióra a szervezatlenség, a kapkodás volt jellemző. Mindehhez járult a családok szétszakitottsága, a családfők hiánya (eltűnt, elesett, vagy hadifogoly), a kiutalható lakások hiánya (a nyugati megszállási övezet lakásainak 35%-a megsemmisült, további 25% csak szükséglakásnak volt alkalmas, a lakosság 45%-a táborokban, barakkokban, tömegszállásokon vagy albérletben lakott), a gazdaság összeomlása (a birodalmi márka vásárlóértéke semmivé vált, az

*Jellemző, hogy amikor 1945.februárban a Budaörsről kitelepítettek megérkeztek Stuttgartba (a sváb fővárosba) akkor az őket fogadó városi elöljáróság köszöntését, ill. az arra adott válaszukat le kellett fordítania a budaörsiekkel együtt utazó, még csak pár hónapja káplán, de németül jól beszélő Nyíri Tamásnak, mert azok nem értették meg egymást!³

élelmiszerek a feketepiacra kerültek, bevezették a jegyrendszert, stb.), az egzisztenciateremtés kilátástalansága. Az első időkben (1946 első felében) a növekvő számú menekültet és kiutasítottat csak improvizálva tudta elhelyezni a német állam. A nehéz jelen és a kilátástalan jövő enyhítésére leghamarabb jóléti egyesületek, egyházak, segítőkész önkéntes magánszemélyek és külföldi segélyszervezetek reagáltak. Mihamarabb meg kellett azonban szervezni az intézményes segítségnyújtást is, s a probléma súlyát jól jelzi, hogy az 1949-ben megalakult Német Szövetségi Köztársaság kormánya létrehozta az addigi menekültügyi biztosság alapjain a Kiűzöttek, Menekültek és Háborús Károsultak Minisztériumát, valamint a Lakásépítések Minisztériumát.

A gazdasági beilleszkedés első lépcsőjét a szövetséges megszálló hatalmak által 1948 júliusában (azaz, amikor már menekültek milliói közel három éve nyomorogtak) bevezetett pénzreform jelentette. Ez felszámolta a feketepiacot, megteremtette a munka értékét és értelmét, megszüntette a végtelen kizsákmányolást, tervezhetővé tette a jövőt. A következő intézkedés az 1949 augusztusában hatályba lépő „gyorssegély törvény”, mely a szükségelhárítást és a beilleszkedés elősegítését tűzte ki célul. Segélyt nyújtott a keresőképteleneknek, támogatást adott az iparba és a mezőgazdaságba történő integrációhoz, a szabadfoglalkozások beindításához, a háztartások fenntartásához, a tanuláshoz, az egzisztencia felépítéséhez. Ezután – 1952 szeptemberében – lépett hatályba az úgynevezett teherkiegyenlítési törvény, mely a gyorssegély törvény továbbfejlesztett változataként nem csak megpróbálta véglegesen rendezni a beilleszkedés segítését, a kényszerhelyzetek megszüntetését, de feladatának tekintette az egyes személyek háborús gazdasági káraiért nyújtott kárpótlást is. E mögött a segély mögött – mint utóbb kiderült, a siker garanciájaként -, állt az ún. „Marshall program”. Ez a törvény feltételezte a károk megállapíthatóságát. Súlyát egy a költségvetéstől független „Kiegyenlítési Alap” jelentette, a kiegyenlítés mértékéül pedig a kárt szenvedett birtok korabeli adóalapját tekintette. Az Alaptól kérvény útján lehetett kárpótláshoz jutni. Miután több millió ügyben, többnyire hiányos adatok alapján, hiányzó iratok ellenére kellett megállapítani a kár értékét, a kármegállapítás hosszú időt vett igénybe, 1981-re azonban nagyrészt befejeződött. A kifizetésre került kártérítést szociális fokozatok alapján, degresszíve állapították meg. Az alapösszeg (kezdetben 5000 márka, a kártérítésben részesülők zöme ezt az alapösszeget kapta) sok esetben 10 %-os gyökértelenségi hozzájárulással emelkedett, amit az elűzöttek kaphattak. A lakáshiány megoldására a családokat kívánták megfelelő anyagi helyzetbe

hozni. Kedvező kamatozású és/vagy kamatmentes, késleltetett törlesztésű, hosszú lejáratú (80-90 éves!) hiteleket, az építési költségeket csökkentő adókedvezményeket, építési prémiumokat, és főleg építési kölcsönöket biztosítottak akár állami, akár tartományi, akár vállalati szinten. Mindezen – s egyéb itt nem részletezett szociális – intézkedések hatására 1955-ben már csak mintegy 390 000 egykor elűzött személy élt lágerekben, és az utolsó tábort is sikerült 1971-ben kiüríteni

Források:

Nyíri Tamás: „A budaörsi kitelepítésről” In: 300 éves együttélés A magyarországi németek történetéből I-II Tankönyvkiadó, Bp. 1988

Balogh Sándor: „Az új Magyarország és a magyarországi németek” u.o. I. (147.p.)

Cseresnyés Ferenc: „Megjegyzések a magyarországi német lakosság második világháború utáni kitelepítéséhez. (A Nemzetűségvizsgáló Bizottságok működése 1945-46-ban.)” u.o. II. (218.p.)

Füzes Miklós: „Kitelepítés – Kollektív felelősségre vonás” u.o. II. (201.p.)

Ginger, Paul: „A konferencia egyértelműen elutasította a kollektív felelősség elvét” u.o. II. (186.p.)

Zielbauer György: „A hazai németek kitelepítéséről...” u.o. II. (196.p.)

Tóth Ágnes: „A magyarországi németek megpróbáltatásai (1945-1948)” In: A magyarországi németek története Szent István korától napjainkig. A Pécs 1995. szeptember 21-22.-én tartott szimpozion előadásai. Pécs, 1997.

Füzes Miklós: „Németországba kiűzött magyarországi németek beilleszkedése” u.o.

Hermann Egyed: „Telepítések a XVIII.sz.-ban” In: Katolikus Szemle L.évf./4.-5.sz. (1936.ápr. és máj.; 238. és 300.p.) Szent István Társulat, Bp. 1936

László Lajos: „Halálpolka” Babits Kiadó Szekszárd, 1990

A kötet első 14 elbeszélése a „malenkij robot” elviselőinek visszaemlékezése. Az utolsó öt elbeszélés a Jugoszláv internáló táborok túlélőinek megrázó emlékezése.

Rajczi Péter: „Az új pogányság és a Volksbund“ Kézirat (Megjelenik várhatóan 2002 őszén Pécsen.)

Tilkovszky Lóránt: „Basch és a Volksbund” Baranya Történelmi Közlemények VII.-VIII. évf. (1994-1995) BML, Pécs 1995

Várnagy Antal: „A németek története egyházmegyénkben” In: szerk.: dr.Csigi Imre-dr.Kneip István: A Pécsi Egyházmegye Sematizmusa 1981 Pécs, 1981

„Völkermord an der deutschen in Jugoslawien 1944-1948” Donauschwäbische Kulturstiftung, Sindelfingen 1999

Komanovics József: „A hazai németek helyzetét szabályozó rendelkezések és ezek végrehajtása a felszabadulást követő években (1945-1950)” Baranyai Helytörténetírás, 1978 (559.p.) BML Évkönyve, Pécs 1979

Uwe Detemple: Az irodalmi Nobel-díjas Herta Müller ősei

A 2009-es irodalmi Nobel-díjat a romániai Bánátról származó Herta Müller kapta meg. A Svéd Királyi Akadémia Müller műveiben rejlő tisztasággal indokolta választását. Az író „a költészet tömörségével és a próza tárgyilagosságával” rajzolta meg „az otthontalanság tájképét”.

Herta Müller, 1953. augusztus 17-én született Nitzkydorfbán/Niczkifalván, Temesváron germanisztikát és romanisztikát hallgatott, majd némettanárként és fordítóként dolgozott. Első versei 1969-től jelentek meg az Új Bánáti Újságban. Müller irodalmi munkásságát – mely elsősorban a Ceaușescu-diktatúrával és a száműzetésben való

gyökértelenné válással foglalkozik – számos díjjal tüntették ki, több mint 20 nyelvre fordították le és elbeszéléseket, esszéket és verskollázsokat tartalmaz. Az ő, egyfajta „plasztikus, idegenszerű képnelvben“ írott szövegei által kiváltott varázs az impulzusát a román nyelvkultúrának köszönheti. [UD MR]

Herta Müller őseinek első ismert okirati említése a magyarországi Szár község keresztelési anyakönyvében található. 1739. március 8-án keresztelik Franz Xavert, Johann Georg Müller és felesége, Elisabeth fiát.

Szár Fejér megyében található, a Vértes hegység délkeleti részén, Budapesttől 50 km-re. Gróf **Galanthai Esterházy** József 1729-ben kezdi meg az első ízben 1337-ben Savol néven említett falu újratelepítését. 1737-ig 62 család telepedett meg Száron. Közülük 10 család a környéktől érkezett, a többi 52 a német nyelvterület különböző részeiből: Mainzból, Würzburgból, Elzászból, Svájcból [UD Af]. 1735-ben leégett a kápolna és a plébánia. A tűz során hamuvá váltak az 1732 óta vezetett anyakönyvek is. 1759-ben Szárnak 886 lakosa volt, akik 167 házban laktak. A **Müller** családból kerülnek ki évtizedekig a falu tanítói.

1790 körül Johann **Müller** (1.7²) családjával a Bánátba költözik, az 1785-ben alapított Niczkyfalvára.

„Egy falu a kukoricásban, a földek végtelenében. [...] Az ember élete itt elpocsékolódhat, ó igen. Csak oda kell állni e kukoricaföldek sárgásbarna végtelenségébe, a szél elviszi a zajokat, a hangokat messzire a sík vidéken. [...]

A falu teret vesz és nyújt, a házak a kis paraszti kertekben állnak, nem simulnak egymás testéhez, és az utcák egyszerűen csak utcák. Őseurópai szűkösség képei, melyek erről a szóról észbejutnak, örületbe kergetnek.

Niczkyfalva utcái, kivéve a fő és az elülső utcát, széles,

aszfaltozatlan utak, melyeken reggeltől estig libák masíroznak keresztül-kasul. [...] Minden pár száz méter után a falu útjain egy kis faépitményes kút áll, melyből az asszonyok a napi vízádagjaikat merítik. [...] A 353-as szám az, a fő/hátsó utcán. Egy 'háromszögház' a saroknál, nagyobb, mint a soron álló

² A leszármazottak számozása a Saragossa-rendszer alapján történik.

csúcsoromzatúak.“ „Itt született Herta **Müller**, itt ismerte meg a világ hallgatását.“ (Wolfgang **Büscher**) [WB Ndf]

Herta Müller ősei a névviselő ágon, mindenkor családi összefüggéseiben nézve

I. VIII. ősgeneráció

MÜLLER Johann Georg [FB Sar <874>], Niczkyfalvai Müller-nemzetség ősapja

* 1715 körül [WB Sar]

oo 1739 előtt

N Maria Elisabeth

* 1717 körül

+ 1760.01.28 Szár, 43 évesen.

Gyerekek:

1. Franz Xaver ~ 1739.03.08. Szár+ 1786.04.16. Szár, 47 évesen, oo Anna

Maria **Bentz**

oo I. 1764 előtt: Maria Anna N *1744 körül +1774.03.29. Szár, 30 évesen. [FB Sar <876>]

oo II. 1774/75 körül: Maria Anna **Bentz** [FB Sar <54.7>] ~ 1757.10.14. Szár [K:

Balthasar **Maly**; felesége Maria], Szülők: Stephan **Bentz** és Anna Maria N

Maria Anna **Bentz**, 30 éves Franz **Müller** özvegye oo II. 1787.05.06 Szár [T:

Johann **Kögel**; Johann **Klebert**]: Johann **Csernay** [FB Sar <133>], özvegy; * 1737 körül, Johann **Csernay** fia

2. Maria Anna ~ 1740.03.18. Szár

3. Catharina ~ 1741.09.04. Szár

4. Anna Maria ~ 1742.12.06. Szár

5. Caspar ~ 1749.01.05. Szár

6. Johann Georg ~ 1751.06.04. Szár+ 1798. augusztus előtt [FB Sar <878>]

oo 1768 előtt: Anna Maria **Weiland** [FB Sar <1396.4>] ~ 1748.07.16. Szár [K:

Anton **Haas**; felesége Catharina], Szülők: Johann **Weiland** és Sabina N

7. Johann ~ 1753.05.07. Szároo 1769 előtt: Anna Maria **Geball**

8. Regina ~ 1756.06.03. Szár + 1756.08.29.

Keresztszülők: 1.-3. Franz **Klinger**; Catharina 4. Georg **Oster**; Maria 5.-8. Adam **Freßen**; felesége Regina

Megjegyzések:

Müller Johann Georg, „Ludirector, Ludimagister“ (= tanító).

(1) jun.; „Ludirector“, „Ludi Magister“ (= tanító); 12 gyerek 1764-1785 Száron. [FB Sar <876>]

(6) tanító; 11 gyerek 1768-1790 között Száron; Johann **Weiland**, Venator (= vadász).
[FB Sar <878>]

1.7 VII. ősgeneráció

MÜLLER Johann [FB Sar <874.7>, <879>; FB Ndf <2534>]
~ 1753.05.07 Szár + 1801.09.08. Niczkyfalva [SdK V <37097>] vagy
[K: Adam **Freßen**; felesége Regina]+1813.02.26. Niczkyfalva [FB Ndf <2534>]
Szülők: Joh. Georg **Müller** és Maria Elisabeth N
oo 1769 előtt
GEBALL (Kuball) Anna Maria
* 1745 körül, Székesfehérvár + 1803.12.03. Niczkyfalva

Gyerekek:

1. Maria ~ 1769.08.23. Szár
2. Andreas ~ 1772.01.29. Szár+ 1793.05.13. Niczkyfalva
3. Johann ~ 1774.08.11. Szár [FB Ndf <2526>]
oo 1795.02.03. Niczkyfalva [T: Kaspar **Schappert**; Johann **Feichtinger**]: Katharina
Altmann * 1775 körül, Felsőgút/Magyarország + 1815.04.20 Niczkyfalva, Szülők:
Martin **Altmann** és Viktoria N [FB Ndf <64>]
4. Marianna ~ 1777.04.22. Szár+ 1778.04.23. Szár
5. Matthias ~ 1779.02.23. Szároo 1798: Katharina **Schmalzbauer**
6. Johann Georg ~ 1781.09.12. Szár+ 1853.02.17. Niczkyfalva [FB Ndf
<2540>;

FB Shn <6871>]

oo I. 1801.02.10. Niczkyfalva [T: Hermann **Krammer**; Peter **Geiger**]: Anna
Weindorfer * 1782 körül, Stockvár/Fejér + 1802.02.18. Niczkyfalva, Szülők: Georg
Weindorfer és Margaretha N [FB Ndf <4237>]

oo II. 1802.05.30. Niczkyfalva [T: Bernhardt **Schmaltzbauer**; Franz **Musler**]:
Gertrud **Katzenmayer** [FB Shn <4184.5>] * 1780.02.13. Sackelhausen +
1812.09.16. Niczkyfalva, Szülők: Josef **Katzenmayer** és Marianna **Keller**

oo III. 1812.11.14. Niczkyfalva [T: Ignatz **Friderich**; Johann **Kungl**]: Anna **Würtz**
* 1793 körül, Niczkyfalva + 1839.02.18. Niczkyfalva, Szülők: Peter **Wirz** és
Elisabeth N

oo IV. 1843.01.23. Niczkyfalva [T: Adam **Zenger**; Josef **Thussing**]: Anna Maria
Thussing [FB Ndf <3968.4>], Josef **Zeh** özvegye; * 1792.02.29. Niczkyfalva +
1861.08.20. Niczkyfalva, Szülők: Nikolaus **Thussing** és Margaretha N

Anna Maria **Thussing** oo I.1811.06.23. Niczkyfalva [T: Martin **Pfeiffer**; Anton
Faul]: Peter **Fetzer** [FB Ndf <700>] * 1793 körül, Niczkyfalva + 1837.01.03.
Niczkyfalva, Szülők: Wilhelm **Fetzer** és Anna Maria **Wendel**

Anna Maria **Thussing** oo II. 1837.06.06. Niczkyfalva [T: Georg **Metzger**; Josef **Inger**]: Josef **Zeh** [FB Ndf <4515>], Franziska **Rugl** özvegye; * 1794.11.03.
Niczkyfalva, Szülők: Josef **Zeh** és Anna Maria N

7. Maria Elisabeth ~ 1784.10.02. Szár+ 1797.03.17. Niczkyfalva
8. Anton ~ 1787.09.20. Szár+ 1859.12.29. Niczkyfalva [FB Ndf <2541>; FB Shn <6780>, <6782>]
oo 1805.01.22. Niczkyfalva [T: Johann **Kungl**; Nikolaus **Schmid**]: Anna Maria **Tippo** [FB Shn <10459.4>, <10481.1>] ~ 1786.03.16. Sackelhausen + 1854.02.19.
Niczkyfalva, Szülők: Claudius **Tibaud** és Katharina **Hellebrandt**

Keresztszülők: 1. Albert **Schemberg**; Maria **Schneider**, egyedülálló; 2.-6. Andreas **Nastvogel**; Anna Maria **Schneider**, felesége; 7.-8. Anton **Wilhelm**; Anna Maria **Schneider**

Megjegyzések:

Müller Johann, Szülők: Johann Georg Müller és Maria Elisabeth N, * Szár/Vértes hegység ~ 1753.05.07. 1790-től Niczkyfalván/Banat, ott + 1801.09.08. felesége Anna Maria **Geball** (Kuball), * 1745 körül, Székesfehérvár, + 1803.10.03., felnőttkort megért gyerekek, születtek Száron (Maria ~ 1769.08.23., Andreas ~ 1772.01.29., Johann ~ 1774.08.11., Matthias ~ 1779.02.23., Georg ~ 1781.09.12., Maria Elisabeth ~ 1784.10.02., Anton ~ 1787.09.20.). [SdK V <37097>]

(3) 10 gyerek 1796-1814 között Niczkyfalván [FB Ndf <2526>]; Felsőgút = valószínűleg. Felsőgalla/Obergalla.

(6) 9 gyerek 1802-1823 között Niczkyfalván [FB Ndf <2540>]; 1 Kind 1803-ban Sackelhausenban. [FB Shn <6871>]; Stockvár/Weißenburg = valószínűleg. Csákvár/Fejér megye.

(8) 9 gyerek 1805-1821 között Niczkyfalván [FB Ndf <2541>]. Anton **Müller**/Anna Maria **Tippo** közvetlen leszármazottja e cikk szerzője. Anton **Müller**/Johanna **Vranics** [FB Rks <802.35>; FB Ndf <2523>] – Leonhard **Müller**/Katharina **Metzger** [FB Ndf <2595>] – Wendel **Müller**/Katharina **Flohr** [FB Drw <3795>] – Georg **Müller**/Susanna **Kuszin** [FB Shn <6805>] – Theresia **Müller**/Peter **Detemple** [FB Shn <1130>] – Uwe **Detemple** [FB Shn <1132>].

1.7.5 VI. ősgeneráció

MÜLLER Matthias [FB Sar <879.5>; FB Ndf <2539>]
~ 1779.02.23. Szár + 1841.09.23. Niczkyfalva
[K: Andreas **Nastvogel**; Anna Maria **Schneider**, felesége]
Szülők: Johann **Müller** és Anna Maria **Geball** (Kuball)
oo 1798.11.20. Niczkyfalva [T: Johann **Erhart**; Peter **Ottinger**]
SCHMALZBAUER Katharina [FB Ndf <3400.2>]
* 1781 körül, Niczkyfalva + 1846.02.19. Niczkyfalva

Szülők: Bernhard **Schmalzbauer** és Magdalena N

Gyerekek:

1. Anna Maria *1800.09.21. Niczkylfalva+ 1866.10.06. Niczkylfalva [FB Ndf <1896>]
oo 1817.11.25. Niczkylfalva [T: Johann Georg **Metzger**; Peter **Berwanger**]: Johann Georg **Kräuter** [FB Ndf <1896>] * 1798.01.07.1798 Niczkylfalva + 1858.12.15. Niczkylfalva, Szülők: Josef **Kräuter** és Barbara **Rothas**
2. Michael * 1802.10.09. Niczkylfalva+ 18004.11.09. Niczkylfalva
3. Peter * 1805.04.28. Niczkylfalvaoo I. 1806 Elisabeth **Mellinger**
→1.7.5.3
oo II. 1836 Magdalena **Kipper**
oo III. 1862 Christina **Babits**
4. Matthias * 1807.05.15. Niczkylfalva+ 1874.02.24. Niczkylfalva [FB Ndf <2547>]
oo I. 1829.02.15. Niczkylfalva [T: Georg **Kreuter**; Lorenz **Schmadl**]: Hermine **Schmadl** [FB Ndf <3344.1>] * 1806.09.07. Niczkylfalva + 1852.08.25. Niczkylfalva, Szülők: Franz Josef **Schmadl** és Katharina **Krebs**
oo II. 1853.02.07. Niczkylfalva [T: Nikolaus **Müller**; Wilhelm **Müller**]: Theresia **Scherer** [FB Ndf <3296.4>] * 1808.04.29. Niczkylfalva + 1871.12.11. Niczkylfalva, Szülők: Franz **Scherer** és Anna Maria **Willmuth**
oo III. 1873.02.11. Niczkylfalva [T: Peter **Bahr**; Peter **Müller**]: Katharina **Wies** [FB Ndf <4311.3>] * 1818.08.13. Niczkylfalva + 1901.10.11. Niczkylfalva, Szülők: Franz **Wies** és Barbara **Holzmann**
Katharina **Wies** oo I. 1840.04.11. Niczkylfalva: Heinrich **Schiller** [FB Ndf <3317>] * 1816.02.24. Niczkylfalva + 1841.01.16. Niczkylfalva, Szülők: Michael **Schiller** és Magdalena **Würtz**
Katharina **Wies** oo II. 1841.06.22. Niczkylfalva [T: Anton **Nix**; Michael **Fogel**]: Benedikt **Metzger** [FB Ndf <2417>] * 1818.10.18. Niczkylfalva + 1868.02.20. Niczkylfalva, Szülők: Johann Georg **Metzger** és Margaretha **Zeh**
Katharina **Wies** oo III. 1868-1871: Michael **Gion** [FB Ndf <984>], Barbara **Wies** özvegye; * 1809.11.29. Niczkylfalva + 1871.11.01. Niczkylfalva, Szülők: Augustin **Gion** és Magdalena **Schmidberger**
Katharina **Wies** oo V.: Laszlo **Toth** [FB Ndf <2547>]
5. Anna * 1809.03.19. Niczkylfalva+ 1812.04.24. Niczkylfalva
6. Peter * 1811.09.07. Niczkylfalva+ 1812.05.01. Niczkylfalva
7. Anna Maria * 1813.04.15. Niczkylfalva+ 1872.11.13. Niczkylfalva [FB Ndf <3346>]

oo 1834.06.05. Niczkyfalva [T: Georg **Nasz**; Matthias **Müller**]: Josef **Schmadl** [FB Ndf <3346>] * 1802.06.23. Niczkyfalva, Szülők: Lorenz **Schmadl** és Hermina **Krach**

8. Katharina * 1816.01.22. Niczkyfalva
9. Magdalena * 1818.11.04. Niczkyfalva+ 1842.05.24. Niczkyfalva [FB Ndf <3201>]

oo 1837.01.30. Niczkyfalva [T: Josef **Lorenz**; Peter **Müller**]: Josef **Sagartz** [FB Ndf <3201>] * 1815.12.26. Niczkyfalva + 1856.05.08. Niczkyfalva, Szülők: Johann **Sagartz** és Barbara **Lang**

Josef **Sagartz** oo II. 1842.09.06. Niczkyfalva [T: Matthias **Müller**; Nikolaus **Vild**]: Katharina **Filger** [FB Ndf <759.4>] * 1821.02.25. Niczkyfalva + 1851.03.12. Niczkyfalva, Szülők: Peter **Filger** és Katharina **Dassinger**

Josef **Sagartz** oo III. 1851.06.02. Niczkyfalva: Magdalena **Müller** [FB Ndf <2540.8>], Michael **Weber** özvegye; * 1816.03.04. Niczkyfalva + 1896.07.10. Niczkyfalva, Szülők: Johann Georg **Müller** és Anna **Würtz**

10. Johann * 1821.04.15. Niczkyfalva+ 1880.02.25. Niczkyfalva [FB Ndf <2553>]

oo 1839.02.11. Niczkyfalva [T: Georg **Dillinger**; Konrad **Müller**]: Margaretha **Waitz** [FB Ndf <4109.6>] * 1819.10.06. Niczkyfalva + 1873.12.03. Niczkyfalva, Szülők: Konrad **Waitz** és Anna Maria N (esetleg **Reiter**)

11. Cäcilia * 1823.12.07. Niczkyfalva+ 1824.10.17. Niczkyfalva
12. Franz * 1826.10.04. Niczkyfalva+ 1849.09.04. Niczkyfalva [FB Ndf <2556>]

oo 1848.02.07. Niczkyfalva [T: Christoph **Vild**; Balthasar **Fogel**]: Johanna **Wild** [FB Ndf <4363.4>] * 1830.02.10. Niczkyfalva + 1903.01.05. Niczkyfalva, Szülők: Nikolaus **Wild** és Magdalena **Basambieres**

Johanna **Wild** oo II. 1849.10.30. Niczkyfalva [T: Franz **Kühn**; Balthasar **Fogel**]: Franz **Zimmermann** [FB Ndf <4554>] * 1832.06.24. Niczkyfalva + 1896.03.27. Niczkyfalva, Szülők: Isidor **Zimmermann** és Gertrud **Weindorfer**

Megjegyzések:

(4) 12 gyerek 1830-1849 Niczkyfalván. [FB Ndf <2547>]

(10) 8 gyerek 1841-1859 Niczkyfalván. [FB Ndf <2553>]

1.7.5.3 V. ősgeneráció

MÜLLER Peter [FB Ndf <2539.3>,<2545>]

* 1805.04.28. Niczkyfalva + 1877.01.01. Niczkyfalva

Szülők: Matthias **Müller** és Katharina **Schmalzbauer**

oo I. 1826.01.24. Niczkyfalva [T: Peter **Bervanger**; Johann **Dill**]

MELLINGER Elisabeth [FB Ndf <2309.6>]

* 1806.01.09. Niczkyfalva + 1836.04.28. Niczkyfalva

Szülők: Peter **Mellinger** és Anna Maria **Seibert**

Gyerekek:

1. Christoph * 1826.11.16. Niczkyfalva+ 1905.01.07. Niczkyfalva [FB Ndf <2558>]
 - oo I. 1848.02.21. Niczkyfalva [T: Georg **Metzger**; Josef **Rieder**]: Katharina **Dassinger** [FB Ndf <476.8>] * 1828 körül, Niczkyfalva + 1855.05.27. Niczkyfalva, Szülők: Wendelin **Dassinger** és Barbara (Susanna-ként is szerepel) **Schmidt**
 - oo II. 1855.11.26. Niczkyfalva [T: Johann **Müller**; Johann **Kräuter**]: Barbara **Stephan** (Csefan) * 1835 körül, Lovrin + 1877.12.17. Niczkyfalva
 - oo III. 1878.06.02. Niczkyfalva [T: Matthias **Lauer**; Nikolaus **Müller**]: Barbara **Spath** [FB Ndf <3708.6>], Wilhelm **Wies** özvegye; * 1831.11.30. Niczkyfalva + 1886.01.02. Niczkyfalva, Szülők: Peter **Spath** és Magdalena **Kühn**
Barbara **Spath** oo I. 1849.01.23. Niczkyfalva [T: Wilhelm **Dasinger**; Leonhard **Kungel**]: Wilhelm **Wies** [FB Ndf <4314>] * 1826 körül, Niczkyfalva + 1872.04.01. Niczkyfalva, Szülők: Franz **Wies** és Barbara **Holzmann**
 - oo IV. 1891.02.08. Niczkyfalva [T: Nikolaus **Müller**; Anton **Schneider**]: Elisabeth **Frisch**, Martin **Scheurich** özvegye; * 1838 körül, Karátsonyifalva; valósz. * 1837.09.08. Karátsonyifalva [K: Martin **Erhard**; Elisabeth **Keller**], Szülők: Peter **Frisch** és Elisabeth **Frei** [FB Ofs <f137.02>] + 1901.10.30. Niczkyfalva
Elisabeth **Frisch** oo I.: Johann **Moysze** , Móricföld
Elisabeth **Frisch** oo II. 1857.02.17. Niczkyfalva [T: Peter **Köhl**; Albert **Haas**]: Martin **Scheurich** [FB Mds <1407.4>, FB Ndf <3301>] * 1831.09.22. Módos[P: Joannes **Luncz**; Barbara N] + 1879.10.29. Niczkyfalva, Szülők: Joannes **Scheurich** és Susanna **Kindl**
2. Katharina * 1828.11.05. Niczkyfalva+ 1829.07.26. Niczkyfalva
3. Katharina * 1831.03.03. Niczkyfalva+ 1882.12.25. Niczkyfalva [FB Ndf <3818>]
 - oo 1849.02.05. Niczkyfalva [T: Johann **Dunkel**; Josef **Metzger**]: Johann **Stöckl** [FB Ndf <3818>] * 1829.03.16. Niczkyfalva + 1900.01.01. Niczkyfalva, Szülők: Josef **Stöckl** és Magdalena **Müller**
Johann **Stöckl** oo II. 1833.04.16. Niczkyfalva: Katharina **Geiger** [FB Ndf <865.10>] * 1828.08.14. Niczkyfalva + 1897.07.12. Niczkyfalva, Szülők: Johann **Geiger** és Katharina **Adam**
4. Nikolaus * 1833.08.07. Niczkyfalvaoo 1856: Katharina **Salamon**
→1.7.5.3.4
5. Johann * 1835.09.05. Niczkyfalva+ 1836.11.03. Niczkyfalva

oo II. 1836.06.13. Niczkyfalva [T: Johann **Kiefer**; Christoph **Melinger**]
KIPPER Magdalena
* 1814 körül, Lovrin

Gyerekek:

6. Josef * 1837.05.21. Niczkyfalva+ 1848.09.28. Niczkyfalva

oo III. 1862.09.22. Niczkyfalva [T: Matthias **Müller**; Jakob **Pitz**]
BABITS Christina, Jakob **Pitz** özvegye
* 1810 körül, Nagykárolyfalva + 1878.01.02. Niczkyfalva
Christina **Babits** oo I. Jakob **Pitz** [FB Ndf <2913>], Móricföld

Megjegyzések:

(1) 13 gyerek 1848-1875 között Niczkyfalván. [FB Ndf <2558>]

1.7.5.3. IV. ősgeneráció

MÜLLER Nikolaus [FB Ndf <2545.4>, <2565>]
* 1833.08.07. Niczkyfalva + 1894.02.23. Niczkyfalva
Szülők: Peter **Müller** és Elisabeth **Mellinger**
oo 1856.05.26. Niczkyfalva [T: Nikolaus **Mellinger**; Friedrich **Staat**]
SALAMON Katharina [FB Ndf <3218.3>]
* 1837.10.11. Niczkyfalva + 1900.04.25. Niczkyfalva
Szülők: Anton **Salamon** és Katharina **Fetzer**

Gyerekek:

1. Anna Maria * 1857.05.21. Niczkyfalva+ 1891.10.06. Niczkyfalva [FB Ndf <4316>]
oo 1875.09.28. Niczkyfalva [T: Peter **Kunkl**; Anton **Sibla**]: Benedikt **Wies** [FB Ndf <4316>] * 1852.08.06. Niczkyfalva + 1918.03.22. Niczkyfalva, Szülők: Wilhelm **Wies** és Barbara **Spath**
Benedikt **Wies** oo II. 1892.02.14. Niczkyfalva [T: Philipp **Hobler**; Michael **Müller**]: Theresia **Hellmann** [FB Grj <h163.7>] * 1855.01.13. Nagyjécsa [K: Martin **Tix**; Theresia **Veber**] + 1898.11.18. Niczkyfalva, Szülők: Joseph **Hellmann** és Veronica **Tix**
Benedikt **Wies** oo III. 1899.11.05. Niczkyfalva [T: Nikolaus **Müller**; Peter **Wiessens**]: Magdalena **Wiessens** [FB Ndf <4326.11>] * 1871.04.09. Niczkyfalva + 1958.11.10. Buziás, Szülők: Johann Adam **Wiessens** és Anna **Gion**

2. Katharina * 1859.09.01. Niczkyfalva+ 1872.08.23. Niczkyfalva
3. Anna * 1861.05.07. Niczkyfalva+1925.09.25. Niczkyfalva [FB Ndf <1267>]

oo 1879.01.28. Niczkyfalva [T: Johann **Mengaly**; Anton **Sibla**]: Johann **Heinrich**
[FB Ndf <1267>] * 1855.01.10. Móricföld + 1928.09.05. Niczkyfalva, Szülők:
Johann **Heinrich** és Elisabeth **Steckhardt**

Johann **Heinrich** oo II. 1926.04.05. Niczkyfalva [T: Nikolaus **Schröck**;
Wilhelm **Krebs**]: Katharina **Hayne** * 1862.08.07. Gyertyámos, Szülők: Franz
Hayne és Anna **Russ**

4. Anton * 1863.03.26. Niczkyfalvaoo I. 1887: Katharina **Rastätter**
→1.7.5.3.4.4

oo II. 1919: Eva **Metzger**

5. Magdalena * 1865.04.17. Niczkyfalva+ 1945.07.01. Niczkyfalva [FB
Ndf <2601>]

oo 1885.01.27. Niczkyfalva [T: Franz **Wild**; Anton **Sibla**]: Georg **Müller** [FB Ndf
<2601>] * 1862.02.02. Niczkyfalva, Szülők: Peter **Müller** és Anna Maria **Fetzer**

6. Nikolaus * 1867.05.25. Niczkyfalva+ 1939.12.05. Niczkyfalva [FB
Ndf <2609>]

oo I. 1890.04.06. Niczkyfalva [T: Anton **Sibla**; Martin **Rothas**]: Magdalena
Wiessens [FB Ndf <4328.9>] * 1873.11.19. Niczkyfalva + 1923.09.12.

Niczkyfalva, Szülők: Philipp **Wiessens** és Barbara **Kräuter**

oo II. 1924.11.09. Niczkyfalva [T: Anton **Müller**; Franz **Müller**]: Johanna (Janka)
Köhl [FB Ndf <1808.7>], Johann **Müller** özvegye; * 1871.05.28. + 1953.05.17.

Niczkyfalva, Szülők: Georg **Köhl** és Magdalena **Zimmermann**

Johanna (Janka) **Köhl** oo I. 1892.01.19. Niczkyfalva [T: Christoph **Müller**;
Barbara **Stephan**]: Johann **Müller** [FB Ndf <2605>] * 1864.07.23. Niczkyfalva

+ 1923.11.02. Niczkyfalva, Szülők: Christoph **Müller** és Barbara **Stephan**

7. Christina * 1869.05.11. Niczkyfalva+ 1925.11.03. Niczkyfalva [FB
Ndf <27>]

oo 1887.11.15. Niczkyfalva [T: Peter **Schmadl**; Josef **Keller**]: Josef **Adam** [FB
Ndf <27>] * 1864.04.21. Niczkyfalva + 1931.11.15. Niczkyfalva, Szülők: Josef

Adam és Veronika **Metzger**

Josef **Adam** oo II. 1926.01.24. Niczkyfalva: Katharina **Bahr** [FB Ndf <116.2>],
Heinrich **Wagner** özvegye; * 1878.02.25. Niczkyfalva + 1956.05.19.

Niczkyfalva, Szülők: Josef **Bahr** és Margaretha **Müller**

8. Elisabeth * 1871.03.31. Niczkyfalva[FB Ndf <4270>]

oo 1887.11.22. Niczkyfalva [T: Anton **Weinschroth**; Christoph **Wild**]: Michael
Weinschroth [FB Ndf <4270>] * 1865 körül, Bakóvár, Szülők: Johann

Weinschroth és Katharina **Wolf**

9. Katharina * 1874.01.17. Niczkyfalva+ 1945.10.02. Niczkyfalva [FB
Ndf <3365>]

oo 1892.02.23. Niczkyfalva [T: Georg **Löchinger**; Peter **Müller**]: Johann **Schmadl**
[FB Ndf <3365>] * 1867.10.22. Niczkyfalva + 1953.02.05. Niczkyfalva, Szülők:

Georg **Schmadl** és Katharina **Zimmermann**

10. Margaretha * 1876.02.22. Niczkyfalva+ 1942.10.01. Niczkyfalva [FB Ndf <3753>]
 oo 1897.01.18. Niczkyfalva [T: Josef **Köhl**; Peter **Müller**]: Josef **Staat** [FB Ndf <3753>] * 1875.01.07. Niczkyfalva + 1940.08.08. Temesvár, Szülők: Wenzeslaus **Staat** és Katharina **Schang**
11. Peter * 1879.03.04. Niczkyfalva+ 1880.09.25. Niczkyfalva
 12. Peter * 1881.10.08.1 Niczkyfalva + 1883.12.21. Niczkyfalva

Megjegyzések:

(6) 1 gyerek 1900-ban Niczkyfalván. [FB Ndf <2609>]

1.7.5.3.4.4 III. ősgeneráció (Dédszülők)

MÜLLER Anton [FB Ndf <2565.4>, <2603>]
 * 1863.03.26. Niczkyfalva + 1931.06.21. Niczkyfalva
 Szülők: Nikolaus **Müller** és Katharina **Salamon**
 oo I. 1887.11.15. Niczkyfalva [T: Anton **Sibla**; Johann **Rastätter**]
RASTÄTTER Katharina [FB Ndf <2966.11>]
 * 1867.05.22. Niczkyfalva + 1917.04.07. Niczkyfalva
 Szülők: Johann **Rastätter** és Katharina **Schmadl**

Gyerekek:

1. Katharina * 1885.10.03. Niczkyfalva+ 1957.10.16. Niczkyfalva [FB Ndf <1158>]
 oo 1912.01.29. Niczkyfalva [T: Wilhelm **Kleinmaus**; Wilhelm **Müller**]: Georg **Großmayer** [FB Ndf <1158>], Katharina **Müller** özvegye; * 1886.12.24. Niczkyfalva + 1967.01.06. Niczkyfalva, Szülők: Nikolaus **Großmayer** és Katharina **Geiger**
 Georg **Großmayer** oo I. 1910.02.01. Niczkyfalva: Katharina **Müller** [FB Ndf <2593.4>] * 1890.01.27. Niczkyfalva + 1911.12.18. Niczkyfalva, Szülők: Anton **Müller** és Katharina **Gerber**
2. Christina * 1888.01.27. Niczkyfalva+ 1888.04.19. Niczkyfalva
 3. Anna Maria * 1899.01.25. Niczkyfalva+ 1892.03.11. Niczkyfalva
 4. Anna Magdalena * 1891.05.08. Niczkyfalva+ 1892.02.29. Niczkyfalva
 5. Anna Maria * 1893.01.19. Niczkyfalva+ 1905.05.22. Niczkyfalva
 6. Peter * 1894.08.19. Niczkyfalva+ 1914, elesett az 1. vh-ban
 7. Anna * 1896.07.25. Niczkyfalva+ 1896.08.20. Niczkyfalva
 8. Josef * 1898.11.20. Niczkyfalvaoo 1920: Katharina **Rastätter**
 →1.7.5.3.4.4.8
 9. Magdalena * 1902.06.09. Niczkyfalva+ 1979.10.20. [FB Ndf <4213>]

oo 1921.05.31. Niczkyfalva [T: Josef **Seffernik**; Anton **Gerber**]: Michael **Weber**
[FB Ndf <4213>] * 1895.10.11. Niczkyfalva + 1975.07.13. Niczkyfalva, Szülők:
Anton **Weber** és Eva **Geiger**

oo II. 1919.04.21. Niczkyfalva [T: Nikolaus **Müller**; Franz **Zimmermann**]
METZGER Eva [FB Ndf <2425.2>], Ignatz **Stöckl** özvegye
* 1865.01.08. Niczkyfalva + 1944.01.15. Niczkyfalva
Szülők: Georg **Metzger** és Margaretha **Pfeiffer**
Eva **Metzger** oo I. 1886.11.15. Niczkyfalva [T: Ignatz **Metzger**; Peter
Grundhauser]: Ignatz **Stöckl** [FB Ndf <3833>] * 1862.01.13. Niczkyfalva +
1912.02.01. Niczkyfalva, Szülők: Josef **Stöckl** és Thekla **Keller**

1.7.5.3.4.4.8 II. ősgeneráció (Nagyszülők)

MÜLLER Josef [FB Ndf <2603.8>, <2646>]
* 1898.11.20. Niczkyfalva + 1964.12.29. Niczkyfalva
Szülők: Anton **Müller** és Katharina **Rastätter**
oo 1920.02.10. Niczkyfalva [T: Josef **Szeffernik**; Anton **Fetzer**]
RASTÄTTER Katharina [FB Ndf <2979.2>]
* 1902.02.07. Niczkyfalva + 1981.02.24. Niczkyfalva
Szülők: Matthias **Rastätter** és Franziska **Fetzer**

Gyerekek:

1. Franz Josef * 1920.10.29. Niczkyfalva+ 1920.11.03. Niczkyfalva
2. Franz * 1922.11.03. Niczkyfalva+ 1983.04.13. Mannheim [FB Ndf
<2686>]
oo 1950.01.26. Niczkyfalva: Anna Maria **Konrad** [FB Ndf <1772.1>] *
1926.03.12. Niczkyfalva + 2001.04.25. Frankenthal, Szülők: Anton **Konrad** és
Anna Maria **Weber**
3. Josef * 1925.02.14. Niczkyfalvaoo 1950: Katharina **Gion**
→1.7.5.3.4.4.8.3

Megjegyzések:

(2) 2 gyerek 1950-1954 Niczkyfalván. [FB Ndf <2686>]

1.7.5.3.4.4.8.3 I. ősgeneráció (Szülők)

MÜLLER Josef [FB Ndf <2646.3>, <2689>]
* 1925.02.14. Niczkyfalva + 1978.02.07. Niczkyfalva
Szülők: Josef **Müller** és Katharina **Rastätter**
oo 1950.05.18. Niczkyfalva
GION Katharina [FB Ndf <1011.2>]
* 1925.01.09. Niczkyfalva

Szülők: Franz **Gion** és Elisabeth **Kräuter**

Gyerekek:

1. Matthias * 1952.08.20. Niczkyfalva
 2. Herta * 1953.08.17. Niczkyfalvaoo 1974: Herbert **Karl**
- 1.7.5.3.4.4.8.3.2

1.7.5.3.4.4.8.3.2 A vizsgált személy

MÜLLER Herta [FB Ndf <2689.2>, <1516>]

* 1953.08.17. Niczkyfalva

Szülők: Josef **Müller** és Katharina **Gion**

oo I. 1974.07.27. Niczkyfalva o|o

KARL Herbert [FB Ndf <1516>]

* 1952.02.08. Temesvár

Szülők: Michael **Karl** és Elisabeth **Adam**

oo II. 1984 körül [RW Bln]

o|o 1990 körül

WAGNER Richard [LB Pjm]

* 1952.04.10. Lovrin

Szülők: Nikolaus **Wagner** és Margarete **Dreier**

Élettársi kapcsolat III. 1990 [RW Bln]

MERKLE Harry

* 1959 körül

Megjegyzések:

„Tizenegy éven keresztül volt **Wagner** (57) Herta **Müller** élete párja. 1979-ben költözött be a nő temesvári lakótelepi lakásába. 1990-ben a házasság romokban hever. Még abban az évben ismerkedett meg Herta **Müller** jelenlegi élettársával, Harry **Merkle** (50) forgatókönyvíróval“ [RW Bln]

Anyai ősök:

N Magdalena [FB Ndf <3400>]

oo

SCHMALZBAUER Bernhard [FB Ndf <3400>]

* 1752 körül, aus Süttő, Komárom-Esztergom megye + 1811.05.08. Niczkyfalva

|

SCHMALZBAUER Katharina [FB Ndf <3400.2>]

* 1781 körül, Niczkyfalva + 1846.02.19. Niczkyfalva

Szülők: Bernhard **Schmalzbauer** és Magdalena N
oo 1798.11.20. Niczkyfalva [T: Johann **Erhart**; Peter **Ottinger**]
MÜLLER Matthias [FB Sar <879.5>; FB Ndf <2534.3>]
~ 1779.02.23. Szár + 1841.09.23. Niczkyfalva
[K: Andreas **Nastvogel**; Anna Maria **Schneider**, felesége]
Szülők: Johann **Müller** és Anna Maria **Geball** (Kuball)

|

MÜLLER Anna Maria [FB Ndf <2539.1>]
* 1800.09.21. Niczkyfalva + 1866.10.06. Niczkyfalva
Szülők: Matthias **Müller** és Katharina **Schmalzbauer**
oo 1817.11.25. Niczkyfalva [T: Johann Georg **Metzger**; Peter **Berwanger**]
KRÄUTER Johann Georg [FB Ndf <1892.5>]
* 1798.01.07. Niczkyfalva + 1858.12.15. Niczkyfalva
Szülők: Josef **Kräuter** és Barbara **Rothas**

|

KRÄUTER Barbara [FB Ndf <1896.11>]
* 1838.01.27. Niczkyfalva + 1884.03.16. Niczkyfalva
Szülők: Johann Georg **Kräuter** és Anna Maria **Müller**
oo 1854 előtt
WIESENS Philipp [FB Ndf <4324.5>]
* 1835.02.07. Niczkyfalva + 1897.05.12. Niczkyfalva
Szülők: Bartholomäus **Wiessens** és Katharina **Dunkel**

|

WIESENS Veronika [FB Ndf <4328.7>]
* 1869.02.08. Niczkyfalva + 1924.08.21. Niczkyfalva
Szülők: Philipp **Wiessens** és Barbara **Kräuter**
oo 1886.01.26. Niczkyfalva [T: Nikolaus **Kühn**; Georg **Bahr**]
KRÄUTER Sebastian [FB Ndf <1902.7>]
* 1862.12.13. Niczkyfalva + 1924.05.20. Niczkyfalva
Szülők: Peter **Kräuter** és Franziska **Gerber**

|

KRÄUTER Elisabeth [FB Ndf <1922.5>]
* 1899.01.18. Niczkyfalva + 1984.07.09. Niczkyfalva
Szülők: Sebastian **Kräuter** és Veronika **Wiessens**
oo 1919.11.18. Niczkyfalva [T: Josef **Lang**; Georg **Stöckl**]
GION Franz [FB Ndf <995.9>]
* 1894.12.03. Niczkyfalva + 1983.06.21. Niczkyfalva
Szülők: Franz **Gion** és Maria **Rastätter**

|

GION Katharina [FB Ndf <1011.2>]
* 1925.01.09. Niczkyfalva

Szülők: Franz **Gion** és Elisabeth **Kräuter**
oo 1950.05.18. Niczkyfalva
MÜLLER Josef [FB Ndf <2646.3>]
* 1925.02.14. Niczkyfalva + 1978.02.07. Niczkyfalva
Szülők: Josef **Müller** és Katharina **Rastätter**

|
MÜLLER Herta [FB Ndf <2689.2>]
* 1953.08.17. Niczkyfalva
Szülők: Josef **Müller** és Katharina **Gion**

Településjegyzék [Wikipedia]:

Bakóvár = 305101 Bacova, németül Bakowa, Temes megye, Románia; 45°39'49"N
21°33'02"E

Buziás(fürdő) = 305100 Buzias, németül Busiasch Temes megye, Románia;
45°39'00"N 21°36'00" E

Felsőgút (valószínűleg Felsőgalla/Obergalla) = 2800 Tatabánya, Komárom-Esztergom
megye, Magyarország; 47°32'33" N 18°27'10"E

Frankenthal = 67227 Frankenthal, Rheinland-Pfalz, Németország; 49°32'00"N
08°21'00"E

Gyertyámos = 307090 Cărpiniș, németül, Gertjanosch; Temes megye, Románia
45°47'19"N 20°54'13"E

Karátsonyifalva = 307013 Ofsenița, németül Ofsenitza Temes megye, Románia;;
45°24'55"N 21°08'43"E

Lovrin = 307250 Lovrin, németül Lowrin Temes megye, Románia; 45°58'11"N
20°45'58"E

Mannheim = 6xxxxx Mannheim, Baden-Württemberg, Németország; 49°29'01"N
08°27'47"E

Módos = 23230 Jaša Tomić, németül Modosch, Vajdaság, Szerbia; 45°26'49"N
20°51'19"E

Móricföld = 327065 Măureni, németül Moritzfeld, Krassó-Szörény megye, Románia;;
45°24'25"N 21°30'7"E

Nagyjécsa = 307091 Iecea Mare, németül Großjetscha, Temes megye, Románia;
45°50'58"N 20°53'09"E

Nagykárolyfalva = 26320 Banatski Karlovac, németül Karlsdorf, Vajdaság, Szerbia;
45°03'00"N 21°01'00"E

Niczkyfalva = 307295 Nițhidorf, németül Nitzkydorf Temes megye, Románia;
45°34'45"N 21°32'01"E

Stockvár/Weißenburg (valósz. Csákvár) = 8083 Csákvár, Fejér megye, Magyarország;
47°23'36"N 18°27'37"E

Süttő = 2543 Süttő, németül Schitte Komárom-Esztergom megye, Magyarország;
47°45'24"N 18°26'29"E

Szár = 2066 Szár, németül Saar Fejér megye, Magyarország; 47°28'37"N 18°31'07"E
Székesfehérvár = 8000 Székesfehérvár, németül Stuhlweißenburg Fejér megye,
Magyarország; 47°11'20"N 18°24'50"E
Temesvár = 300xxx Timișoara, Temeswar Temes megye, Románia; 45°44'58"N
21°13'38"E

Források:

- BEETZ, Wolfgang: Berufe in Szár-Saar.
http://www.dingolfing.org/members/beetz/szar/saar_berufe.pdf (2009-11-09). [WB Sar]
- BERTRAM, Franz; HEUER, Edith & STRICKER, Elisabeth (2003): Familienbuch der deutschen Familien aus Rekasch im Banat 1740-2002. Karlsruhe: HOG Rekasch. [FB Rks]
- BÜSCHER, Wolfgang (2009): Das Dorf der Wörter. In: Die Zeit 64. Jg. Nr. 43, Hamburg. <http://www.zeit.de/2009/43/Reportage-Herta-Mueller> (2009-11-16). [WB Ndf]
- DETEMPLE, Uwe (2008): Mein Rumänien – Revolution & Poesie. Norderstedt: Books on Demand. [UD MR]
- HOG Perjamosch: Literatur und Bücher. <http://www.hog-perjamosch.de/14047.html> (2009-11-08). [LB Pjm]
- HUMMEL, Peter & FUHRY, Nikolaus (2007): Familienbuch der katholischen Pfarrgemeinde Sackelhausen im Banat und ihrer Filialen 1766-2007. Reutlingen: HOG Sackelhausen. [FB Shn]
- MAHALEK, Martin; REITER, Nikolaus & BERWANGER, Peter (2009): Familienbuch der katholischen Pfarrgemeinde Darowa-Kranichstätten 1786-2009. Spaichingen: HOG Darowa-Kranichstätten. [FB Drw]
- PORTE, Johann & MASCHING, Justine (2007): Vorarbeit für ein Familienbuch der katholischen Pfarrgemeinde Modosch im Banat und ihrer Filialen Csavos, Fenj, Gad, Schurjan, Todjer, Oredj und Kaptalan 1780-1854. Villingen-Schwenningen: AVBF. [FB Mds]
- SCHMADL, Georg (2002): Familienbuch der katholischen Pfarrgemeinde Nitzkydorf/Banat 1785-2000. Augsburg: HOG Nitzkydorf. [FB Ndf]
- SCHUCH, Helene: Familienbuch der katholischen Pfarrgemeinde Ofsenitza im Banat. Filialen: Banlok, Dolatz, Gier, Partos, Szoka, Tolwadia. Teil 1. 1807-1854. <http://www.hyperbyte.net/Ofsenitza> (2009-11-10). [FB Ofs]
- STADER, Stefan & TARNAI, Peter (1989): Die deutschen Familien von Saar/Szár im Schildgebirge in Ungarn 1737-1800. Die deutschen Familien von Kozma/Vérteskozma im Schildgebirge in Ungarn 1747-1800. Sindelfingen: AKdFF. [FB Sar]
- STADER, Stefan (2001): Sammelwerk donauschwäbischer Kolonisten, Teil V Buchstaben M-O. Sindelfingen: AKdFF. [SdK V]

- Ungarndeutsche.de: Ahnenforschung nach Dörfern.
<http://www.ungarndeutsche.de/de/cms/index.php?page=ahnenforschung-nach-dorf-fern-von-n-bis-t> (2009-11-09). [UD Af]
- WAGNER, Richard (2009): Warum nach 11 Jahren unsere Liebe zerbrach. Bild.de Berlin. <http://www.bild.de/BILD/regional/berlin/aktuell/2009/10/10/ex-der-nobelpreistraegerin-herta-mueller/warum-unsere-liebe-zerbrach.html> (2009-11-08). [RW Bln]
- WIKETE, Hans (2003): Ortssippenbuch Großjetscha 1767-2000. Familienbuch der katholischen Pfarrgemeinde Großjetscha im Banat 1767-2000. Renningen: HOG Großjetscha. [FB Grj]
- Wikipedia The Free Encyclopedia. <http://de.wikipedia.org>, <http://en.wikipedia.org>, <http://hu.wikipedia.org>, <http://ro.wikipedia.org> (2009-11-15). [Wikipedia]

A szerző címe:

Uwe Detemple, Kreuzackerweg 19, DE 82061 Neuried;
 E-Mail: u.detemple@gmail.com; Website: www.uwedetemple.de.

A képek forrása:

<http://www.litera.hu/files/imagecache/content-large/article/Herta%20Müller.jpg>
<http://fredyaniga.files.wordpress.com/2009/10/hertamuller.jpg>
http://www.kleinezeitung.at/system/galleries/upload/2/0/0/2262144/nitzkydorf_reuters090110.jpg

Új könyvek a könyvtárunkban / Neue Bücher in unserer Bibliothek

510	Gertrud u. Johann Schnaterbeck	Familienbuch der donauschwäbischen Gemeinde Hajós
511	Hilda Kison	Ortsfamilienbuch Kulm, Bessarabien von 1815-1940
512	Alfred Marks	Ortssippenbuch Jakobstal, Bessarabien
513	Albert Eisenbeiß	Familien- und Sippenbuch Hoffnungstal/Bessarabien
514	Alfred Marks	Ortssippenbuch Hirtenheim, Bessarabien
515	Alfred Marks	Ortssippenbuch Neu-Nikolajewka, Bessarabien
516	Eduard Volk	Krasna - Die Geschichte eines deutschen Dorfes in Bessarabien
517	Willi Kirsch	Ortsfamilienbuch Marienfeld im Banat 1769-1991 Teil 1 und 2 (CD melléklettel)
518	Christine Kaltenecker	Familienbuch Kutzura Ein Dorf in der Batschka Band I-II

519	Peter Steiner	Aargauer in der Pfalz Die Auswanderung aus dem Berner Aargau nach dem Dreißigjährigen Krieg
520	Erwin Kilzheimer	Familienbuch de römisch-katholischen Pfarrgemeinde Glogowatz im Arader Komitat 1770-2008
521	Michael Ledig	Ortsfamilienbuch der Deutsch-evangelisch-lutherischen-Kirchengemeinde Mezőberény 1732-1895
522	Pájer Árpád (összeállította)	Szomorú napok/Traurige Tage
523		Das Schicksal der Deutschen in Jugoslawien
524		Das Schicksal der Deutschen in Rumänien
525	Gábor Fancsalszky- Tibor Kádas-Gyula Siklósi	Von den Germanen zu den ungarländischen Deutschen

Új tagjaink/ Neue Mitglieder:

Ssz/Nr	Név/Name	Cím/Adresse	Tel. Mail
150	Tóth Zoltán	6726 Szeged, Lövéde út 96.	06/ 21 202 8341 06/ 62 434207 mh. 06/ 30 968 2810 zoltan1958@gmail.com
151	Schwalm Márton	5500 Gyomaendrőd, Hantokerti út 10.	06 30 95 88 793 schwalm@internet-x.hu

Felhívjuk tagjainkat, hogy amennyiben lakó- vagy származási helyükön segítséget tudnak nyújtani egyesületi találkozó megszervezésében, jelentkezzenek.

Feltétel, hogy 50-70 személy részére elegendő hely legyen, valamint az étkezési lehetőség biztosított legyen.

Jelentkezni az egyesületi találkozókon személyesen, vagy írásban dr. Pencz Kornél elnöknél lehet.

Szeretnénk, ha találkozóinkat hosszabb időre előre meg tudnánk tervezni, hogy a tagjaink az egyéb programjaikat ennek megfelelően tudják alakítani.

Utódaink

Örömmel tudatjuk a hírt, hogy az idei tavasz családfánk újabb hajtását hozta.

Második gyermekünk, **Mészáros Attila** 2010. március 2-án született Pécssett – édesapja, Ádám, édesanyja, Tímea és testvére, Áron legnagyobb boldogságára.

Előkészületben!

**Maléth István: Gyoma evangélikus családkönyve
1835-1918**

várható megjelenés: 2010 első fele

A könyv alacsony példányszám fog megjelenni, az előrendelések felett csak korlátozott számban lesz kapható!

A példányszám tervezése érdekében kérünk mindenkit, hogy vásárlási szándékát mielőbb jelezze az Egyesület felé!

Előrendelés 6500 Baja, Petőfi S. u. 56.

E-mail: kornelpencz@gmx.net

Az Egyesület kiadásában megjelent könyvek:

1. Riszt András: Nagyrápád község családkönyve 1723-1945
2. Ament Andor: E L E K benépesítése a törökvész után (1724-1800)
3. Amrein Ferenc - Amrein Ilona - Auth Szilvia: A Baranya megyei katolikus települések Mecseknádasd és Óbánya családkönyve 1721-2007

	<u>Áruk tagoknak</u>	<u>egyesületen kívülieknek</u>	<u>külföldre</u>
1.	3.000,- Ft	3.500,- Ft	25 €
2.	1.500,- Ft	2.000,- Ft	10 €
3.		elfogyott!	

+ postaköltség

A könyvek megvételével az AKuFF könyvkiadási tevékenységét támogatja!

I M P R E S S Z U M

AKuFF-Bote – AKuFF Hírmondó
Alapítva 2005-ben

Kiadja: Magyarországi Németek Családfakutató Egyesülete (AKuFF)
H-6500 Baja, Petőfi S. u. 56.

Felelős kiadó: Dr. Pencz Kornél, az AKuFF elnöke

Megjelenik 150 példányban. - Kereskedelmi forgalomban nem kapható.

Nyomdai munka: Boró-Print Bt., Baja

ISSN 2060-2995